

به سوی یک چهارچوب مفهومی مشترک عناصر صورت های مالی و واحد گزارشگر

جواد شکر خواه^۱

مقدمه

پیرامون این موضوع تشریح شد. در این نوشتار تلاش می گردد تا مباحث مربوط به مرحله دوم و سوم پروژه، شامل عناصر صورت های مالی و شناخت و مرحله چهارم آن شامل مباحث مربوط به واحد گزارشگر تا این تاریخ (سپتامبر ۲۰۰۶) طبقه بندی و به نحو مناسب ارائه گردد.

دارایی یک واحد تجاری، حقوق فعلی یا سایر انواع دسترسی های فعلی، به یک منبع اقتصادی موجود با توان ایجاد منافع اقتصادی برای آن واحد است

همان طور که در نوشتار قبلی با موضوع «به سوی یک چهارچوب مفهومی مشترک» در پنجمین شماره همین فصلنامه عنوان شد، پروژه چارچوب مفهومی یکی از مهمترین اقدامات هیئت استانداردهای حسابداری بین المللی (IASB) در راستای بسط و هماهنگی استانداردهای حسابداری در سطح جهان می باشد که به

مرحله دوم: عناصر صورت های مالی و شناخت

اعضای هیئت، بحث راجع به عناصر (اجزای) صورت های مالی را با تأکید بر دو عنصر زیر آغاز کردند:

- تعریف دارایی ها: که در نشست دسامبر ۲۰۰۵ مباحث اولیه راجع به آن مطرح گردید.
- تعریف بدهی ها: که در نشست فوریه ۲۰۰۶ مباحث

صورت مشترک در ۸ مرحله با هیئت استانداردهای حسابداری مالی (FASB) از اکتبر سال ۲۰۰۴ آغاز شده است. در جولای سال ۲۰۰۶ متن نظرخواهی هیئت ها در مورد مرحله اول این پروژه با عنوان «اهداف و ویژگی های کیفی» منتشر گردید که در نوشتار قبلی خلاصه ای از مباحث مطروحه در نشست های متعدد اعضای هیئت

در نشست فوریه ۲۰۰۶، در ادامه بحث راجع به تعریف دارایی، اعضای هیئت چهار موضوع کلیدی زیر را در تعریف پیشنهادی، مورد بحث قرار دادند:

- دارایی های یک واحد تجاری مشخص
- حقوق یا سایر انواع دسترسی های فعلی
- یک منبع اقتصادی موجود
- توان ایجاد منافع اقتصادی

دارایی های یک واحد تجاری مشخص

کمیته مشورتی توصیه داشت که تعریف پیشنهادی، کماکان حاوی اشاره به دارایی «یک واحد تجاری» و توان ایجاد منافع اقتصادی «برای واحد تجاری» باشد.

برخی از اعضای هیئت معتقد بودند که اشاره صریح به «یک واحد تجاری»، باعث می شود که اشخاص^۴ مشمول تعریف نگردند. کمیته مشورتی توضیح داد که «واحد تجاری» به گونه ای تعریف شده که اشخاص را نیز دربرمی گیرد. برخی از اعضای هیئت نیز انتقاد کردند که دو بار اشاره به «واحد تجاری» در تعریف زاید است. پس از مباحث فوق، اعضای هیئت مقرر نمودند که این جنبه از تعریف کماکان به عنوان بخشی از بررسی های معوق کمیته مشورتی باقی بماند.

حقوق یا سایر انواع دسترسی های فعلی

در ادامه، اعضای هیئت به بحث راجع به بخش دوم تعریف پیشنهادی دارایی یعنی «حقوق یا سایر انواع دسترسی های فعلی» پرداختند. کمیته مشورتی پیشنهاد داشت که این عبارت به «حقوق یا دیگر امتیازهای^۵ فعلی متعلق به واحد تجاری» تغییر یابد ولی اعضای هیئت این تغییر را بسیار گسترده می دانستند. آنها معتقد بودند که گسترش بیش از حد دامنه تعریف، منجر به این مسئله می شود که آیا یک دارایی مشمول تعریف، با قابلیت ایجاد منافع اقتصادی به طور واقعی انطباق دارد؟ برخی دیگر از اعضای هیئت هم این موضوع را مطرح کردند که واژه «امتیاز» دربرگیرنده مفهوم واژه «حق» نیز می باشد و بنابراین واژه موصوف را در تعریف زاید می سازد. راجع به موارد فوق نیز تصمیمی اتخاذ نشد و

اولیه راجع به آن مطرح گردید.

الف: تعریف دارایی ها:

در نشست دسامبر ۲۰۰۵، کمیته مشورتی، تعریف زیر را برای دارایی پیشنهاد نمود:

«دارایی یک واحد تجاری، حقوق فعلی^۶ یا سایر انواع دسترسی های^۷ فعلی، به یک منبع اقتصادی موجود با توان ایجاد منافع اقتصادی^۸ برای آن واحد است.»

برخی از اعضای هیئت نسبت به دامنه شمول این تعریف و تأثیر آن دچار ابهام بودند و سؤالاتی به شرح زیر مطرح گردید:

- با توجه به این تعریف، چه اقلام اضافی باید در حال حاضر به عنوان دارایی در نظر گرفته شوند؟

- بر اساس تعریف فوق، کدام اقلام، دیگر به عنوان دارایی محسوب نمی شوند؟

اعضای هیئت معتقد بودند که تعریف جدید، باید دارایی های بیشتری را شامل گردد. اگرچه این تعریف، ممکن است دارایی های حسابداری زیادی را دربرگیرد ولی علاوه بر آن باید تمام دارایی های اقتصادی را نیز شامل شود. به علاوه، حقوق خاص (از قبیل حق ایجاد یک مغازه) یا امکانات عمومی نیز باید مشمول این تعریف قرار گیرد.

در این نشست، مفهوم «سایر انواع دسترسی ها» نیز مورد بحث قرار گرفت و کمیته مشورتی قانع شد که باید این مفهوم را به صورت دقیق تر و روشن تری تعریف نماید. اگرچه اعضای هیئت معتقد بودند که نباید صرفاً حقوق قانونی^۹ مدنظر باشد ولی مفهوم به کار گرفته شده در این تعریف نیز بسیار گسترده به نظر می رسید که باید دامنه آن را در تعریف به طور کامل مشخص کرد.

وجود شرایط شناخت در تعریف دارایی نیز یکی دیگر از مسائلی بود که مورد بحث قرار گرفت. برای مثال، عنوان شد که می توان واژه های «یک واحد تجاری» یا «برای یک واحد تجاری» را از تعریف حذف نمود بدون آن که به انطباق آن با تعریف دارایی، خللی وارد گردد. با توجه به مباحث مطروحه، مقرر شد که تعریف دارایی به همراه بررسی های مجدد کمیته مشورتی در نشست های بعدی مورد بحث قرار گیرد.

مقرر گردید کمیته مشورتی کماکان به بررسی های خود در این زمینه ادامه دهد.

یک منبع اقتصادی موجود

تعریف پیشنهادی کمیته مشورتی برای دارایی ها، به «یک منبع اقتصادی موجود» اشاره دارد. کمیته مشورتی پیشنهاد داشت که واژه «موجود» باید از تعریف حذف گردد، در غیر این صورت، اقلامی از قبیل قراردادهای آتی برای خرید اقلامی که در حال حاضر وجود ندارند، دارایی واحد تجاری محسوب نخواهند شد.

برخی از اعضای هیئت با این پیشنهاد موافق نبوده و معتقد بودند که واحد تجاری با دریافت حق تضمین و تثبیت قیمت آتی، در واقع دارای یک منبع اقتصادی موجود شده است. سایر اعضای هیئت از پیشنهاد کمیته مشورتی حمایت می کردند زیرا معتقد بودند که به کارگیری واژه «موجود»، حقوق منافع قراردادهای آتی را از شمول تعریف خارج نموده است. به هر حال، اعضای هیئت توافق نمودند که تعریف دارایی با یا بدون واژه «موجود» باید به گونه ای بسط یابد که از بروز چنین سوء تفاهم هایی پیشگیری نماید.

توان ایجاد منافع اقتصادی

در این بخش، اعضای هیئت به بحث راجع به واژه توانایی^{۱۱} پرداختند وقتی که منجر به ایجاد منافع اقتصادی می شود. اعضای هیئت نگران بودند که عبارت بندی پیشنهادی منجر به شناخت دامنه زیادی از اقلام به عنوان دارایی شود که قرار نبوده مشمول تعریف گردند. کمیته مشورتی پیشنهاد کرد که عبارت به منابعی که «قابلیت ایجاد منافع اقتصادی دارند» تغییر یابد.

برخی از اعضای هیئت نیز معتقد بودند که پیشنهاد باید تصریح کند که برای مثال، اختیارهای فاقد پول^{۱۲} دارایی محسوب نمی شوند. به اعتقاد این گروه از اعضای هیئت، واژه «قابلیت»^{۱۳}، دلالت بر آن دارد که هر قلمی که احتمال ایجاد منافع آتی دارد، ولی در حال حاضر فاقد منفعت است، نمی تواند دارایی محسوب گردد. در مجموع، اعضای هیئت اعتقاد داشتند که تعریف باید قابلیت ایجاد منافع اقتصادی در

حال و آینده، هر دو را شامل گردد. کمیته مشورتی پیشنهاد کرد که منافع اقتصادی در تعریف، به دو دسته منافع اقتصادی مستقیم و غیر مستقیم تفکیک و تصریح گردد، ولی اعضای هیئت از این پیشنهاد حمایت نکردند و قرار شد که کمیته مشورتی پیشنهاد خود را در آینده به شکلی روشن تر ارائه نماید.

سایر ویژگی های تعریف موجود دارایی ها

کمیته مشورتی پیشنهاد داشت که به طور جداگانه بر دارایی بودن وجه نقد تأکید شود ولی پس از بحثی مختصر راجع به این موضوع، اعضای هیئت نتیجه گرفتند که تعریف دارایی باید چنان کامل باشد که بدون نیاز به تأکید جداگانه، وجه نقد را نیز شامل شود.

همچنین بحثی کوتاه در مورد دارایی های جاری^{۱۴} صورت پذیرفت ولی هیچ تصمیمی اتخاذ نشد و مقرر گردید که کمیته مشورتی پیشنهادهای خود را در آینده به هیئت ارائه نماید.

قبل از نشست مشترک FASB و IASB در آوریل ۲۰۰۶، اعضای IASB، مباحث مطروحه در نشست های قبلی خود را در مورد تعریف دارایی ها مرور نمودند ولی هیچ تصمیمی اتخاذ نگردید. در نشست آوریل ۲۰۰۶، کمیته مشورتی تعریف پیشنهادی خود را در مورد دارایی ارائه داد تا در مورد کفایت آن برای ادامه کار از اعضای هر دو هیئت کسب تکلیف نماید. پیشنهاد کمیته مشورتی در مورد تعریف دارایی به شرح زیر بود:

«هر دارایی، یک منبع اقتصادی موجود هر واحد تجاری است.»

به علاوه کمیته مشورتی، الحاقیه ای را در مورد ویژگی های ضروری تعریف دارایی ارائه کرد که براساس آن داشتن ویژگی های سه گانه زیر برای هر دارایی ضروری می باشد:

- الف) یک منبع اقتصادی اصلی وجود دارد.
- ب) واحد تجاری دارای حقوق یا سایر امتیازهای دسترسی به منبع اقتصادی مزبور می باشد.
- ج) منبع اقتصادی و حقوق یا سایر امتیازهای دسترسی،

دارد، زیرا در واقع در هر قرارداد آتی، دو پیمان وجود دارد: فروشنده قبول حمل کالا را داده (که همین قول، دارایی خریدار تلقی می شود) و خریدار نیز قبول پذیرش ذرت های حمل شده را داده است (که همین قول، دارایی فروشنده محسوب می گردد).

در پایان این نشست نیز اعضای هیئت به بحث راجع به کاربرد تعریف پیشنهادی دارایی در مورد سهام های خود واحد تجاری (سهام های خزانه واحدهای تجاری) پرداختند. در طی نشست های قبلی، برخی از اعضای هیئت معتقد بودند که تملک سهام منتشره هر واحد تجاری توسط خودش، با تعریف پیشنهادی دارایی مطابقت دارد، لذا کمیته مشورتی برای پوشش این موضوع پیشنهاد کرد که موارد زیر در این تعریف مدنظر قرار گیرد:

الف) یک پیمان بدون طرف مقابل بیرونی، به شکل سهام خزانه منتشر نشده (یا بدهی منتشر نشده) برای واحدهای تجاری نه منبع اقتصادی محسوب می شود و نه بار (ظرفیت) اقتصادی^{۱۵}

ب) پیمان هر واحد تجاری در شکل سهام منتشر شده (یا بدهی منتشر شده) یک ظرفیت اقتصادی را تشکیل می دهد ولی یک منبع اقتصادی محسوب نمی گردد.

ج) قراردادی که حاوی تعهد یک طرف بیرونی در مقابل واحد تجاری نباشد، نمی تواند به عنوان یک منبع اقتصادی برای آن واحد تلقی گردد.

با توجه به توضیحات فوق روشن می شود که اگر یک واحد تجاری دارای اطلاعاتی تایید شده ای برای انتشار بدهی باشد، منجر به ایجاد یک دارایی به نمایندگی بدهی برای آن واحد نمی شود. اعضای هیئت با پیشنهاد های کمیته مشورتی به شرح فوق موافقت کردند.

در نشست جولای سال ۲۰۰۶، اعضای هیئت IASB به بحث پیرامون تعریف پیشنهادی دارایی و ویژگی های ضروری سه گانه هر دارایی به شرح زیر ادامه دادند.

«هر دارایی یک منبع اقتصادی موجود است که یک واحد تجاری در حال حاضر دارای حق یا امتیاز دسترسی به آن است.»

هر دو در تاریخ صورت های مالی وجود دارند.

اعضای هیئت به بحث در مورد واژه های به کار رفته در بند «ج» پرداختند. این بند به طور ضمنی دلالت بر آن دارد که یک منبع اقتصادی و یک حق باید برای شناخت یک دارایی وجود داشته باشد. اغلب اعضای هیئت معتقد بودند که مفهوم این بند روشن نیست و باید بازنگری گردد. سایر اعضای هیئت نیز انتقادهایی نسبت به واژه «منبع اقتصادی» مطرح کردند، زیرا به اعتقاد آنها، مفهوم این واژه بسیار گسترده و یک مفهوم عمومی است که هیچ معنی خاصی ندارد. پیشنهاد شد که این واژه به «جریان های نقدی بالقوه» تغییر یابد. به علاوه، مباحث و مناظرات صورت پذیرفته نشان داد که اعضای هیئت ها برای تمایز بین واژه های «منبع اقتصادی» و «نفع اقتصادی» دچار مشکل هستند. اعضای هیئت ها در این نشست از کمیته مشورتی خواستند که متن تفضیلی پیشنهادی خود را بر اساس مباحث مطروحه و رهنمودهای اعضا مورد بازنگری قرار داده تا در نشست های بعد راجع به آن تصمیم گیری نمایند.

در نشست ژوئن سال ۲۰۰۶، تعاریف پیشنهادی قبلی در مورد دارایی و سه ویژگی ضروری هر دارایی یادآوری و راجع به آنها بحث گردید. اولین سؤالی که در این نشست مطرح شد آن بود که منبع اقتصادی به چه چیزی اطلاق می شود؟

برای تشریح این موضوع، مثالی از خرید و فروش آتی ذرت برای اعضا ارائه گردید و نشان داده شد که محصول ذرت در این وضعیت یک عامل نامربوط تلقی می شود زیرا، منبع اقتصادی موجود، پیمان حمل و پذیرش ذرت توسط هر یک از طرفین قرارداد آتی است. سپس از اعضای هیئت سؤال شد که آیا آنها نیز موافقت می کنند که آنچه در این وضعیت منبع اقتصادی هر یک از طرفین را تعریف می کند، «پیمان» است و محصول ذرت عامل نامربوطی محسوب می شود؟ اعضای هیئت با این موضوع موافقت کردند.

این سؤال نیز مطرح شد که آیا هر یک از طرفین قرارداد آتی، یک دارایی خواهند داشت؟ پس از بحثی مختصر، این نتیجه حاصل شد که هر یک از طرفین قرارداد، یک دارایی

هر دارایی واحد تجاری دارای سه ویژگی ضروری زیر می باشد:

(الف) یک منبع اقتصادی وجود دارد

(ب) واحد تجاری دارای حقوق یا امتیاز دسترسی به منبع اقتصادی است.

(ج) منبع اقتصادی و حقوق و یا امتیاز دسترسی به آن، هر دو در تاریخ صورت های مالی وجود دارند.

وجود هر سه ویژگی فوق برای انطباق یک قلم با تعریف دارایی الزامی است، به این معنی که هر یک از ویژگی های سه گانه فوق برای تلقی یک قلم به عنوان دارایی، یک شرط لازم و مجموع آنها نیز شرط کافی آن محسوب می گردد. اعضای هیئت تعریف فوق و جزئیات آن را به طور عمیق مورد بررسی قرار داد. بسیاری از مسائل مطروحه راجع به این مسئله بود که یک دارایی بیانگر چیست؟ آیا هر دارایی بیانگر یک منبع یا یک حق نسبت به آن منبع یا حقی نسبت به یک حق است؟ آیا یک پیمان^{۱۶} یا عهدی که یک منبع را فراهم می کند (برای مثال اختیار^{۱۷}) بر تعریف دارایی منطبق است؟ اعضای هیئت از کمیته مشورتی خواست که واژه «منبع اقتصادی» را در عبارت بندی قبلی بر اساس جزئیات مورد بحث، به نحوی بازنگری کند که روشن شود در تاریخ ترازنامه احتمال غیر صفری وجود دارد که جریان ورودی وجه نقدی ایجاد شود یا جریان خروجی وجه نقدی کاهش یابد.

همچنین پیشنهاد شد که تعریف دارایی به شرح زیر اصلاح گردد:

«یک دارایی، حق یا امتیاز فعلی یک واحد تجاری برای

دسترسی به یک منبع اقتصادی است.»

این پیشنهاد مورد حمایت تعدادی از اعضای هیئت قرار گرفت. به هر حال اعضای هیئت خواستار تأکید بیشتر بر روی منافع بودند. سپس اعضای هیئت، اقلامی را که بر اساس تعریف فوق، باید دارایی محسوب شوند، مورد آزمون و بررسی قرار داد. این بررسی ها نشان داد که اصول عمومی برشمرده شده مشکلاتی دارد که کمیته مشورتی باید قبل از تصویب و نهایی کردن تعریف پیشنهادی، آنها را برطرف سازد، ولی اغلب اعضا توافق کردند که کمیته، پروژه مزبور را با لحاظ

اصلاحات و الحاقیه های پیشنهادی ادامه دهد.

در نشست سپتامبر ۲۰۰۶، اعضای هیئت برای بسط تعریف دارایی این مسئله را مطرح کردند که وقتی یک واحد تجاری دارای حق اختیار نسبت به یک دارایی است، آنچه دارایی آن واحد تلقی می شود چیست؟ اعضای هیئت در این مرحله به نتیجه نهایی دست نیافتند و مقرر نمودند که این موضوع و نحوه عمل حسابداری آن کماکان به عنوان یکی از مسائل مورد بحث، در دست بررسی باقی بماند. البته اعضای هیئت پس از بحثی مختصر و کوتاه، به این نتیجه رسیدند که تنها دارایی واحد تجاری در این وضعیت، همان اختیاری است که نسبت به انجام معامله بر روی آن دارایی دارد و خود دارایی، دارایی واحد تجاری محسوب نمی گردد.

(ب) تعریف بدهی ها:

در نشست فوریه ۲۰۰۶، اولین مباحث راجع به تعریف بدهی ها آغاز شد. کمیته مشورتی به عنوان نقطه آغاز مباحث، تعریف زیر را برای بدهی ها پیشنهاد کرد:

«بدهی واحد تجاری، تعهدات^{۱۸} فعلی به سایر واحدهای تجاری است که آن را ملزم به خروج یا از دست دادن منافع اقتصادی بالقوه می کند.»

در این نشست، کمیته مشورتی، طی گزارشی، تفاوت ها و شباهت های تعریف بدهی ها در چارچوب مفهومی IASB و بیانیه های مفهومی FASB را برای اعضای هیئت نشان دادند. به علاوه در این گزارش، تعاریف بدهی توسط سایر تدوین کنندگان استاندارد نیز مد نظر قرار گرفته بود. کمیته مشورتی اظهار داشت که روش مورد استفاده برای بسط تعریف بدهی در برگیرنده موارد ذیل است:

(الف) بازتاب تعریف دارایی باشد.

(ب) متکی به مفهوم اقتصادی در تعریف دارایی باشد.

کمیته مشورتی در این گزارش اذعان کرده بود که نتوانسته تعریفی از بدهی بیابد که مستقل از تعریف دارایی باشد.

اعضای هیئت پس از بحثی کوتاه راجع به روش

در نشست مشترک IASB و FASB در آوریل ۲۰۰۶، کمیته مشورتی با ارائه تعریف پیشنهادی خود در مورد بدهی از اعضای هیئت خواست تا در مورد کفایت آن برای ادامه کار اظهار نظر نمایند. تعریف پیشنهادی کمیته برای بدهی به شرح زیر بود:

«هر بدهی، یک تعهد اقتصادی موجود هر واحد تجاری است.»

به علاوه، کمیته مشورتی، الحاقیه ای را در مورد ویژگی های ضروری تعریف بدهی ارائه کرد که بر اساس آن داشتن سه ویژگی زیر برای هر بدهی ضروری است:

الف) تعهد، اقتصادی است - متعهد واحد تجاری را ملزم می کند که منابع اقتصادی خود را به دیگران ارائه یا از منابع اقتصادی دیگری که قادر به دستیابی به آنهاست صرف نظر نماید.

ب) واحد تجاری در مقابل دیگران متعهد است که به صورتی معین رفتار یا عمل نماید (یا از رفتار یا عملی مشخص خودداری کند).

ج) تعهد اقتصادی^{۲۳} و اجبار قانونی^{۲۴} (یا معادل آن)، هر دو در تاریخ صورت های مالی وجود دارند.

اعضای هیئت به بحث راجع به تعریف بدهی حول محور تعهدات جاری^{۲۵} و تعهدات ناشی از چشم پوشی از منابع اقتصادی قابل دستیابی و چگونگی شناخت این قبیل تعهدات پرداختند. به طور ویژه، وضعیت مورد بحث قرار گرفت که یک واحد تجاری متعهد به عدم مشارکت در نوعی فعالیت تجاری خاص می باشد که این فعالیت می تواند برای وی منافع اقتصادی آتی در بر داشته باشد. به این ترتیب، واحد تجاری نوعی تعهد دارد که وی را ملزم به صرف نظر کردن از یک جریان نقدی اقتصادی آتی ممکن، می سازد. به علاوه، واحد تجاری در صورت نقض قرارداد، ملزم به جبران آن است و بنابراین تا زمان انقضای قرارداد، واحد تجاری یک بدهی دارد.

اعضای هیئت راجع به شناخت بدهی در چنین وضعیتی اختلاف نظر داشتند. بنابراین در این مرحله هیچ تصمیمی اتخاذ نشد و از کمیته مشورتی خواستند که پیشنهادهای

پیشنهادی فوق برای تعریف بدهی، با آن موافقت کرده و سپس به بحث در مورد تعریف پیشنهادی کمیته پرداختند. تعریف پیشنهادی کمیته از واژه «الزام»^{۱۱} برای بیان تعهدات ناشی از بدهی استفاده نموده و به همین دلیل کاربرد این واژه مورد بحث قرار گرفت.

برخی از اعضای هیئت نگران بودند که استفاده از این واژه ممکن است به عنوان تأکیدی تلقی شود که بدهی ها باید صرفاً بر اساس مبالغی که واحد تجاری پرداخت خواهد نمود، شناسایی و اندازه گیری گردد، نه بر اساس مبلغی که واحد تجاری متعهد به پرداخت آن است.

بدین منظور، اعضای هیئت جنبه های مختلف الزام از منظر قانونی، انصاف^{۲۶} و تعهدات قراردادی^{۲۷} را مورد بحث قرار داده و گونه های مختلف الزام از قبیل الزام اخلاقی^{۲۸}، الزام قانونی و الزام اقتصادی را نیز مدنظر قرار دادند. سپس به بحث در خصوص تطابق این موارد با مثال های ارائه شده در گزارش کمیته مشورتی پرداختند. برخی از اعضای هیئت، بار دیگر بر نگرانی خود تأکید کردند که اگر معیار (شرط) اولیه برای شناسایی بدهی، الزام باشد، هیچ گونه بدهی شناسایی نخواهد شد.

کمیته مشورتی متذکر شد که تعریف بدهی مستلزم تعهد به یک واحد تجاری دیگر است. اعضای هیئت با این موضوع موافقت کردند ولی افزودند که تحقق این شرط قبل از شناخت بدهی توسط واحد تجاری ضروری نیست. اعضای هیئت در پایان این نشست از نکات مهم ارائه شده توسط کمیته مشورتی تشکر نمودند.

ده و اعلام کردند که رویکرد اتخاذ شده کمیته جهت تعریف عناصر صورت های مالی صحیح و مناسب می باشد.

در نشست آوریل ۲۰۰۶، بحث راجع به قضاوت های مفهومی بدهی ها، حقوق مالکانه و انواع آن آغاز گردید. تعداد قابل توجهی از اعضای هیئت اعتقاد داشتند که تعهدات از دست دادن منافع اقتصادی یا واگذاری بازده ها و ریسک های متفاوت از مالکیت، هر دو در تعیین وجود یک بدهی مهم می باشند. این دیدگاه با برخی از استانداردهای اخیر FASB و IASB مطابقت دارد.

نظام راهبری شرکت و نقش سهامداران نهادی در آن

دکتر علی ابراهیمی کردلر^۱

مقدمه

با وجود این، فعالیت‌های مدیران توسط تعدادی عوامل که دربرگیرنده و تأثیرگذار بر این نظام هستند، محدود می‌شود. این عوامل مواردی از قبیل هیات مدیره (که حق استخدام، اخراج و پاداش دادن به مدیران را دارند) قراردادهای تأمین مالی، قوانین و مقررات، قرارداد های کارکنان و حتی محیط رقابتی

نیاز به نظام راهبری شرکت از تضاد منافع بالقوه بین افراد حاضر در ساختار شرکت ناشی می‌شود

نیاز به نظام راهبری شرکت^۲ از تضاد منافع بالقوه بین افراد در ساختار شرکت ناشی می‌شود. این تضاد منافع که اغلب به آن مشکل نمایندگی^۳ اطلاق می‌شود از دو منبع اصلی ناشی می‌شود. اولاً افراد مختلف حاضر در ساختار شرکت دارای اهداف و ترجیحات متفاوتی هستند. ثانیاً اطلاعات افراد مزبور از

را در بر می‌گیرد. به طور کلی عوامل فوق را می‌توان در دو قالب مکانیسم‌های کنترل داخلی (همانند هیات مدیره) و مکانیسم‌های کنترل بیرونی (همانند کنترل بازار) در نظر گرفت.

اعمال، دانش و ترجیحات دیگران کامل نمی‌باشد. در شرایط عدم وجود سایر مکانیسم‌های نظام راهبری شرکت، تفکیک مالکیت از کنترل، این امکان را به مدیران می‌دهد که در جهت منافع شخصی خود به جای منافع سهامداران اقدام نمایند.

سهامداران نهادی^۲

یکی از مکانیسم‌های کنترلی بیرونی موثر بر نظام راهبری شرکت که به طور جهان شمول دارای اهمیت فزاینده‌ای می‌باشد، ظهور سرمایه‌گذاران نهادی به عنوان مالکین سرمایه می‌باشد. سهامداران نهادی دارای توان بالقوه تأثیرگذاری بر فعالیت‌های مدیران به طور مستقیم از طریق مالکیت و به طور غیرمستقیم از طریق مبادله سهام خود می‌باشند. تأثیر غیرمستقیم سهامداران نهادی می‌تواند خیلی قوی باشد. برای مثال سهامداران نهادی ممکن است در قالب یک گروه، از سرمایه‌گذاری در یک شرکت خاص خودداری نمایند. و از این طریق موجب افزایش هزینه سرمایه شرکت شوند. زیرا جذب سرمایه برای شرکت‌های مزبور سخت‌تر و در نتیجه گران‌تر خواهد بود.

نظام راهبری شرکت

در ارتباط با نظام راهبری شرکت تعاریف مختلفی ارائه شده است. گیلان و استارکس^۴ (۱۹۹۸) تعریف زیر را ارائه نمودند. «سیستمی از قوانین، مقررات و عواملی که عملیات یک شرکت را کنترل می‌نماید.» طبق نظر آنان این نظام دربرگیرنده مجموعه‌ای از ساختارهایی است که تعیین‌کننده حد و مرز برای عملیات می‌باشد. این مجموعه از ساختارها دربرگیرنده افراد ذی‌مدخل در فعالیت‌های شرکت (همانند مدیران، کارکنان و تأمین‌کنندگان سرمایه) و محدودیت‌هایی می‌باشد که تحت آن افراد مزبور فعالیت می‌کنند. شلیفر و ویشنی^۵ (۱۹۹۷) نظام راهبری شرکت را در قالب منافع اقتصادی افراد مرتبط با شرکت تعریف می‌کنند.

طبق نظر ایشان این نظام به روش‌هایی مربوط می‌شود که بر اساس آنها تأمین‌کنندگان سرمایه از بازگشت سرمایه خود اطمینان حاصل می‌کنند.

با تغییر محیط شرکت‌ها، فعالیت‌های این نظام نیز تغییر یافته‌اند. هر چند این تغییر در

کشورهای مختلف متفاوت بوده است، لیکن در اقتصادهایی که بانک‌داری، بازار سرمایه و سیستم‌های حقوقی تغییرات چشم‌گیری داشته‌اند، این تغییرات معمول بوده است. تغییرات در کشورهایی که به طور نسبی از سرمایه‌گذاری نهادی بالاتری برخوردارند، گسترش بیشتری داشته است. طبق نظر گیلان و استارکس (۲۰۰۳) سهامداران نهادی و به ویژه

سهامداران نهادی خارجی، نقش اصلی را در شکل‌گیری تغییرات در بسیاری از سیستم‌های نظام راهبری شرکت داشته‌اند.

دلایل منطقی برای حضور سهامداران نهادی در نظام راهبری شرکت

در نیمه دوم قرن بیستم در بسیاری از شرکت‌ها سرمایه‌گذاران نهادی یکی از مهم‌ترین اجزای بازار سرمایه شدند. برای مثال در آمریکا سهامداران نهادی از ۶/۱٪ از کل مالکیت شرکت‌ها در سال ۱۹۵۰ به بیش از ۵۰٪ در سال ۲۰۰۲ رسید.^۶ هر چند در کشورهایی با بازارهای سرمایه نوظهور نقش سرمایه‌گذاران نهادی خیلی برجسته نمی‌باشد. لیکن خصوصی‌سازی برای تأثیرگذاری بر دارایی‌های مالی نهادها شروع شده است و لذا بر بازار سرمایه این اقتصادها نیز تأثیر خواهد گذاشت. با توجه به تفاوت‌های

با تغییر محیط شرکت‌ها، فعالیت‌های

این نظام نیز تغییر یافته‌اند.

هر چند این تغییر در کشورهای

مختلف متفاوت بوده است، لیکن

در اقتصادهایی که بانک‌داری،

بازار سرمایه و سیستم‌های حقوقی

تغییرات چشم‌گیری داشته‌اند،

این تغییرات معمول بوده است

بسیاری از نویسندگان از جمله شلیفر و ویشنی (۱۹۸۶) آدماتی و همکاران (۱۹۹۳)، هودارت (۱۹۹۳)،^{۱۱} ماوگ (۱۹۹۸)^{۱۲} و نو (۲۰۰۲)^{۱۳} اعتقاد دارند که شمول سهامداران عمده در فعالیت های کنترل و نظارتی به طور بالقوه موجب محدود نمودن مسأله نمایندگی می شود. این نویسندگان همچنین بیان داشتند چون تمامی سهامداران از منافع فعالیت های نظارتی سهامدار نظارت کننده، بدون هزینه بهره مند می شوند، لذا تنها سهامداران عمده، انگیزه لازم برای نظارت را دارند.

شواهد تجربی در مورد نقش نظارتی سهامداران عمده از این تئوری پشتیبانی می نماید. برای مثال بتل، لیسکیند واپلر (۱۹۹۸)^{۱۴} گزارش نمودند که عملکرد شرکت ها پس از خرید بخشی از سهام آن توسط یک سهامدار فعال، بهبود می یابد. کانگ و شیوداسانی (۱۹۹۵)^{۱۵} و کاپلان و مینتون (۱۹۹۴)^{۱۶} دریافتند که حضور سهامداران بزرگ با جابجایی زیاد مدیریت ارتباط دارد که نشانگر انجام وظیفه نظارتی توسط سهامداران مزبور می باشد.

نقش سهامداران نهادی در نظارت بر شرکت و انتقال اطلاعات

یک نقش بالقوه دیگر برای سهامداران نهادی بزرگ فراهم نمودن مکانیسمی معتبر برای انتقال اطلاعات به بازارهای مالی یا به عبارت دیگر سایر سهامداران می باشد. طبق تحقیق چیدمبران و جان (۲۰۰۰)^{۱۷} سهامداران نهادی بزرگ می توانند اطلاعات محرمانه ای را که از مدیران شرکت کسب می کنند به سایر سهامداران منتقل نمایند. اما برای اینکه چنین نظارتی قابل قبول باشد لازم است سهامداران بزرگ سرمایه گذاری خود را برای مدت زمان نسبتاً طولانی حفظ نموده و سهام کافی برای تعدیل مشکل استفاده مجانی^{۱۸} دیگر سهامداران از این نظارت را داشته باشند.

نتایج فوق نشان می دهد که تحت شرایط خاصی، پاداش لازم برای سهامداران بزرگ نظارت کننده بر عملکرد مدیریت و همچنین پاداش برای مدیران همکاری کننده با سهامداران

موجود در مالکیت نهادی بین بازارها، نقش نظارتی سهامداران نهادی، در اقتصادهای مالکیت غیر متمرکز، در مقایسه با اقتصادهایی با حضور سهامداران کنترل کننده (عمده)، متفاوت می باشد.

نقش مناسب سهامداران نهادی در هر اقتصادی یک موضوع بحث برانگیز است. سهامداران به عنوان مالکین شرکت ها دارای حقوق مشخص همانند انتخاب هیات مدیره، هستند. که آنها نیز به عنوان نماینده سهامداران، مسئولیت نظارت بر مدیران شرکت و عملکرد آنها را دارند. اگر سهامداران همانند سرمایه گذاران نهادی از عملکرد هیات مدیره (و احتمالاً عملکرد شرکت) راضی نباشند، آنها سه انگیزه دارند: سهام خود را بفروشند، سهام خود را نگه دارند لیکن نارضایتی خود را اعلام کنند و یا سهام خود را نگه دارند ولی هیچ اقدامی نکنند. سؤالی که مطرح هست این است که تحت چه شرایطی سهامداران گزینه دوم را انتخاب نموده و در نظارت وارد می شوند.

سهامداران نهادی به عنوان ناظر

جدایی مدیریت از مالکیت تنها دلیل ایجاد مسأله نمایندگی بین سهامداران و مدیران نمی باشد. بلکه پراکندگی سهامداران شرکت در تعداد زیادی سهامدار کوچک نیز می تواند دلیلی بر آن باشد. طبق نظر رویه (۱۹۹۰)^{۱۹} در یک ترکیب مالکیت گسترده، هیچ یک از سهامداران کوچک انگیزه ای برای نظارت بر مدیریت شرکت ندارند. زیرا در این صورت هر شخص که بخواهد نظارت کند باید هزینه های مرتبط را بپردازد. و این در حالی است که همه بقیه سهامداران نیز از منافع آن استفاده می کنند. بنابراین میزان و ماهیت مسأله نمایندگی مستقیماً به ترکیب مالکیت بستگی دارد.

تنوع ترکیب مالکیت^{۲۰} در کشورهای دنیا، تنوع در شکل، نتایج و راه حل های مشکل نمایندگی بین مدیران و سهامداران را نیز در پی خواهد داشت. در کشورهایی که مالکیت در اختیار سهامداران عمده می باشد، مسأله نمایندگی حاصل از مالکیت شاید خیلی متداول نباشد.

تضاد منافع بین مالکین اکثریت و اقلیت بوجود می آید و لذا تصمیمات سهامداران اکثریت ممکن است منجر به انتقال منافع اقلیت به اکثریت شود.

شرکت های سهامی عام با درجات متفاوتی با مشکل نمایندگی ناشی از تضاد منافع بین سهامداران مواجه هستند و نوع مشکلات نمایندگی یک شرکت تحت تأثیر ساختار مالکیت سهام آن شرکت می باشد. طبق تحقیقات رویه (۱۹۹۰) زمانی که مالکیت همانند کشور آمریکا و انگلیس پراکنده باشد مشکل نمایندگی از تضاد منافع مدیران و سهامداران ناشی می شود. در حالی که طبق پژوهش شلیفر و ویشنی (۱۹۹۷) زمانی که تمرکز مالکیت به حدی افزایش می یابد که یک مالک کنترل مؤثر یک شرکت را داشته باشد، ماهیت مشکل

نمایندگی از تضاد منافع بین مدیران و سهامداران به تضاد منافع سهامداران اکثریت و اقلیت تغییر می یابد. که این نوع دوم مشکل نمایندگی می باشد.

نتیجه گیری

با در نظر گرفتن این نکته که نیاز به نظام راهبری شرکت از تضاد منافع بالقوه بین افراد حاضر در ساختار شرکت ناشی می شود. مسئله نمایندگی در ساختار های مختلف شرکت ها متفاوت خواهد بود. جدایی مدیریت از مالکیت تنها دلیل ایجاد مسئله نمایندگی بین سهامداران و مدیران نمی باشد. بلکه پراکندگی سهامداران شرکت در تعداد زیادی سهامدار کوچک نیز می تواند دلیلی بر آن باشد.

چون در یک ترکیب مالکیت گسترده، هیچ یک از سهامداران کوچک انگیزه ای برای نظارت بر مدیریت شرکت

مزبور ایجاد خواهد شد. بنابراین چیدمان و جان چنین بیان می دارند که این نوع نظارت که سرمایه گذاری برای ایجاد رابطه^{۱۱} گفته می شود، هم برای مدیریت و هم برای سرمایه گذار بزرگ بهینه خواهد بود.

طبق نتایج تحقیق جیانگ و کیم^۲ (۲۰۰۰) هر میزان سطح مالکیت نهادی در شرکت های ژاپنی افزایش می یابد، عدم تقارن اطلاعات کمتری بین مدیران شرکت و سایر اشخاص ذی نفع در بازار وجود خواهد داشت. بنابراین در شرکت هایی که میزان مالکیت نهادی در آنها بیشتر است، قیمت سهام اطلاعات مرتبط با سودهای آتی را سریع تر از شرکت هایی که مالکیت نهادی کمتری دارند، منعکس می کند.

بین توانایی ها و انگیزه های نظارتی سهامداران نهادی و

سهامداران بزرگ غیر نهادی تفاوت هایی وجود دارد. گورتون و کهل^{۳۱} (۱۹۹۹) نشان دادند که سهامداران نهادی به دلیل مشکلات نمایندگی خود ممکن است نظارت های غیر کاملی داشته باشند. با وجود این از آنجا که سهامداران شخص حقیقی زیادی برای نظارت بهتر وجود ندارد، لذا نظارت سهامداران نهادی مورد استقبال سهامداران قرار می گیرد. لذا در مدل گورتون و کهل سهامداران نهادی بزرگ و سهامداران غیر نهادی بزرگ به عنوان نظارت کنندگان بر شرکت ها به طور همزمان وجود دارند.

مشکل نمایندگی ناشی از تضاد منافع بین سهامداران طبق تحقیقات انجام شده توسط شلیفر و ویشنی (۱۹۹۷)، لاپورتا و دیگران^{۳۲} (۱۹۹۹) و جانسون و دیگران^{۳۳} (۲۰۰۰) در شرایطی که تمرکز مالکیت وجود دارد،

شرکت های سهامی عام با درجات متفاوتی با مشکل نمایندگی ناشی از تضاد منافع بین سهامداران مواجه هستند و نوع مشکلات نمایندگی یک شرکت تحت تأثیر ساختار مالکیت سهام آن شرکت می باشد

◀ منابع

Admati, A., P. Pfleiderer, and L. Zechner (1994). "Large shareholder, risk sharing, and financial market equilibrium" *Journal of political economy*, 94, 461-480.

Bethel, J., J. Liebeskind, and T. Opler (1998). "Block share purchases and corporate performance" *Journal of Finance*, 53, 605-635.

Board of Governors of the Federal Reserve System (2003). Flow of funds accounts of United States: Annual flow and outstanding (Washington, D.C).

Chidambaran, N. and K. John (1997). *Relationship investing and corporate governance, working paper, Tulane University and New York University.*

Gillan, S. L., and L.T. Starks (2003). *Institutional investors, Corporate governance: Global perspective, ownership and governance of enterprises: Recent innovative developments, Laixiang Sun, Macmillan.*

Gillan, S.L. and L.T. Starks (1998). "A survey of shareholder activism: Motivation and empirical evidence" *contemporary Finance Digest*, 2, 3, 10-34.

Gorton, G., and M. Kahl (1999). *Block holder identity, equity ownership structure and hostile takeovers NBER working paper, 7123.*

Huddart, Steven (1993). "The effect of a Large shareholder on corporate value" *Management Science*, 39, 1407-1421.

Jahson, S., P. Boone, A., Breach, and E. Friedman (2000). "Corporate governance the Asian financial crisis" *Journal of Financial Economics*.

Jiang, L. and J.B. Kim (2000). "Cross-corporate ownership, information asymmetry and the

ندارند. از این رو حضور سهامداران عمده خصوصاً سهامداران نهادی در ساختار مالکیت شرکت و فعالیت های کنترل و نظارتی آنها به طور بالقوه موجب محدود نمودن مسأله نمایندگی می شود. البته زمانی که تمرکز مالکیت به حدی افزایش می یابد که یک مالک کنترل مؤثر یک شرکت را داشته باشد، ماهیت مشکل نمایندگی از تضاد منافع بین مدیران و سهامداران به تضاد منافع سهامداران اکثریت و اقلیت تغییر می یابد.

پی نوشت

۱- دکتری حسابداری از دانشگاه تهران

2- Corporate governance

3- Agency Problem

4- Institutional Investor

5- Gillan and Starks

6- Shlefer and Vishny

7- Board of Governors of the Federal Reserve System

8- Roe

9- ownership structure

10- Admati, and et al.

11- Huddart

12- Maug

13- Noe

14- Bethel, Liebeskind, and Opler

15- Kang, and Shivdasani

16- Kaplan, and Minton

17- Chidambaran and John

18- Free-rider problem

19- Relation Investing

20- Li Jiang and Jeong Bon Kim

21- Gorton and Kohl

22- La Porta et al

23- Jahson et al

Monitors: is there a trade off between Liquidity and control?" *Journal of Finance*, 53, 65, 98.

Noe, T. (2002). "Institutional activism and financial market structure" *Review of Financial studies*, 15, 289-319.

Roe, M. (1990). "Political and legal restraints on ownership and control for public companies" *Journal of Financial Economics*, 27, 7-41.

Shleifer, A., and R. Vishny (1997). "A survey of corporate governance" *Journal of Finance*, 52, 737-775.

Shleifer, A., and R. Vishny (1986). "Large shareholders and corporate control" *Journal of political Economy*, 94, 461-48.

usefulness of accounting performance measures in Japan" *The International Journal of Accounting*, 35, 85-98.

Kang, J. K, and R. Stulz (1997). "Why is there a home bias an analysis of foreign portfolio equity ownership in Japan" *Journal of Financial Economics*, 46, 3-28.

Kaplan, S. and B. Minton (1994). "Appointments of outsiders to Japanese boards; Determinants and implications for managers" *Journal of Financial Economics*, 36, 225-258.

La porta, R.F. Lopez-De- silanes, and A. shleifer (1999). "Corporate ownership around the world" *Journal of Finance*, 54, 471-518.

Maug, E. (1998). "Large shareholders as

شرایط پذیرش مقاله ها و چگونگی ارسال آن ها

شرایط قبول مقاله ها:

۴- فهرست منابعی که مورد استفاده قرار گرفته بدون ذکر شماره ردیف بر روی صفحه ای مستقل و با توجه به الگوی زیر درج شود:

● الف) کتاب تألیف شده: نام خانوادگی و نام نویسنده. (تاریخ نشر). نام کتاب، محل انتشار، ناشر.

● ب) کتاب ترجمه شده: نام خانوادگی و نام مؤلف. (تاریخ تألیف). نام کتاب به فارسی، نام و نام خانوادگی مترجم، ناشر، تاریخ ترجمه.

● ج) مقاله: نام خانوادگی و نام. (تاریخ نشر). عنوان مقاله. نام مجله، شماره انتشار، شماره صفحات استفاده شده.

ضوابط نهایی پذیرش مقاله ها برای چاپ در فصلنامه
مقاله های تألیفی، تحقیقی و ترجمه ای را حداقل دو تن از اعضای شورای سردبیری مورد ارزیابی قرار می دهند و پذیرش نهایی منوط به موافقت قطعی مدیر مسئول است.

نحوه ارسال مقاله:

خواهشمند است مقاله های خود را با رعایت موارد فوق همراه با نامه ای با ذکر نام و نام خانوادگی، میزان تحصیلات، مرتبه علمی، محل اشتغال، نشانی پستی و الکترونیکی و شماره تلفن به عنوان سردبیر مجله ارسال فرمایید.

الف: از لحاظ محتوا

- ۱- در جهت هدف های نشریه باشد.
- ۲- جنبه علمی یا پژوهشی یا تخصصی یا حرفه ای داشته باشد.
- ۳- حاصل مطالعات، تجربه ها و پژوهش های نویسنده باشد.
- ۴- در صورت ترجمه، مقاله حاوی موضوعات جدید و تجارب خاص بوده که با مقتضیات و شرایط جامعه متناسب باشد.
- ۵- قبلاً برای هیچ یک از نشریات داخلی و خارجی ارسال و یا در هیچ یک از آنها چاپ نشده باشد.

ب: از لحاظ شکل ظاهری

- ۱- ارسال ۱ نسخه از مقاله تایپ شده (حداکثر ۱۲ صفحه تایپ شده با برنامه Word-XP و همراه با دیسکت).
- ۲- چکیده ای در حدود ۱۵۰ کلمه به زبان فارسی و انگلیسی همراه مقاله باشد.
- ۳- مقاله های ترجمه شده با نسخه ای از متن اصلی همراه باشد.

محتوای اطلاعاتی توصیه های تحلیلگران

در مورد سهام

به استاد فرزانه ام مرحوم دکتر احمد ظریف فرد

تالیف: چارلزلی - سوزان کریشه^۱

ترجمه: بهروز خدارحمی^۲

بازده های آتی می باشد. در حقیقت با فرض کنترل کردن سایر متغیرهای پیش بینی کننده (ثابت بودن سایر شرایط) قدرت پیش بینی توصیه های تحلیلگران در حال افزایش است. این یافته باعث ایجاد این گمان گردیده که توصیه های تحلیلگران در مورد سهام دارای آن چنان محتوای اطلاعاتی است که بر سایر متغیرهای پیش بینی شده

فائق آمده است، هدف این مقاله بحث در مورد کاربرد این نتایج برای تحلیلگران و نیز سرمایه گذارانی است که به این گونه توصیه ها اعتماد و تکیه می کنند.

واژه های کلیدی: توصیه های تحلیلگران اوراق بهادار، محتوای اطلاعاتی، متغیرهای پیش بینی کننده بازده سهام، سهام جذاب

یک توصیه در مورد سهام بیانگر قضاوت حرفه ای یک تحلیلگر در مورد افزایش (و یا کاهش) قیمت یک سهام خاص در آینده ای نزدیک است

چکیده

هدف اصلی این مقاله یافتن ارتباط بین توصیه های تحلیلگران سهام و هشت متغیری است که با اتفاق نظر دارای بیشترین قدرت پیش بینی کنندگی برای بازده سهام می باشد. نتایج تحقیق بیانگر آن است که تحلیلگران اغلب توجه کمی به قدرت پیش بینی بالای این گونه متغیرها می نمایند. در هفت مورد از هشت مطالعه انجام گرفته توصیه تحلیلگران

دقیقاً متضاد و مخالف با متغیرهایی است که در حالت معمول به عنوان پیش بینی کننده بازده معرفی می شوند. به طور کلی این گونه به نظر می رسد که تحلیلگران متعصبانه به دنبال سهام سحر آمیزی هستند که دارای ویژگی های در حال رشد هستند. علی رغم این تعصب معمول و متداول، توصیه های تحلیلگران دارای قدرت پیش بینی فزاینده و افزایشی در مورد

مقدمه

خاص قصد داریم ارتباط بین توصیه تحلیلگران و سایر متغیرهای پیش بینی کننده بازده سهام را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهیم. مطالعات قبلی این گونه نشان داده اند که در زمان انتشار این گونه توصیه ها، قیمت و حجم مبادلات سهام تحت تأثیر قرار گرفته اند، علاوه بر آن این گونه توصیه ها در مورد پیش بینی بازده آتی توانایی های بالقوه ای دارند. اگر چه که اطلاعات بسیار کمی در مورد فرآیند تصمیم گیری در مورد اتخاذ و پیشنهاد این گونه توصیه ها در دست است.

در این مطالعه همچنین شواهدی در مورد نوع شرکت هایی که مورد علاقه تحلیلگران است و نیز این که آیا این اولویت ها باعث سودآوری آتی خواهند شد یا نه، گردآوری شده اند.

مطالعه حاضر بر مبنای سه هدف اصلی صورت پذیرفته است، در ابتدا علاقه و اولویت های تحلیلگران از طریق گردآوری و توصیف شرکت هایی که بیشترین توصیه را از طرف آنها داشته اند و همچنین شرکت هایی که در ذهن تحلیلگران رو به ترقی (و یا رو به نزول) بوده اند طبقه بندی شده اند. در مرحله دوم عملکرد تحلیلگران در مورد پیش بینی بازده با عملکرد سایر متغیرهای پیش بینی کننده که در محافل آکادمیک (دانشگاهی) مطرح است مورد مقایسه قرار گرفته است. (هدف در این قسمت ماهیتاً تجویزی است). از آنجا که تحلیلگران خود را درگیر

با الگوهای متعدد و مختلف پیش بینی بازده مورد انتظار نمی کنند، در این تحقیق به دنبال دستیابی به تصمیم واحدی هستیم که آنها را پشتیبانی می کند و در نهایت مفید بودن توصیه تحلیلگران در مورد سهام را با فرض کنترل کردن سایر شاخص ها و متغیرهای پیش بینی کننده مورد ارزیابی قرار خواهیم داد و اما در مرحله سوم، هدف یاری رساندن به

مدت های مدیدی است که محققین و پژوهشگران علاقمندند، بفهمند چگونه فعالیت های مالی تحلیلگران بر کارایی بازارهای سرمایه اثر می گذارد. در حال حاضر در ایالات متحده آمریکا بالغ بر سه هزار نفر تحلیلگر برای بیش از ۳۵۰ موسسه سرمایه گذاری دارای کرسی کارگزاری کار می کنند. این تحلیلگران وظایفی همچون پیش بینی سود شرکت ها، صدور گزارش ها و تجزیه و تحلیل های مالی در مورد شرکت ها و صنایع و نهایتاً ارائه توصیه هایی در مورد آن شرکت ها بر عهده دارند. اغلب تحقیقات انجام شده تاکنون این گونه نتیجه گیری کرده اند که اطلاعات تهیه شده توسط این تحلیلگران، از طریق کمک به سرمایه گذاران در مورد ارزشگذاری دقیق تر دارائی های شرکت های مختلف باعث کارایی هر چه بیشتر بازار گردیده است.

هدف مقاله حاضر مطالعه محتوای اطلاعاتی توصیه های تحلیلگران در مورد سهام می باشد. یک توصیه در مورد

سهام بیانگر قضاوت حرفه ای

یک تحلیلگر در مورد افزایش (و یا کاهش) قیمت یک سهام خاص در آینده ای نزدیک است. پژوهشگرانی همچون التون، گروبر و گراسمن (۱۹۸۶) مشاهده و نتیجه گیری کرده اند که این گونه توصیه ها بیانگر انتخاب و پیشنهاد تنها یک حالت از بین چند حالتی است که در آینده احتمال اتفاق افتادن دارد، —ه جای این که سرمایه گذار را با چند پیشنهاد با

احتمال های متفاوت روبه رو مواجه کنیم. به طور خلاصه این گونه توصیه ها فرصت مطالعه نادری در مورد اولویت ها تحلیلگران در مورد سهام در یک لحظه از زمان را فراهم می نماید.

هدف از این مطالعه ارزیابی ارزش سرمایه گذاری های انجام شده مطابق با توصیه های تحلیلگران است. به طور

تحلیلگران اغلب به دنبال سهام

در حال رشدی هستند که دارای

ویژگی های فریبنده ای باشند.

اوراق بهاداری که توصیه های

بیشتری از تحلیلگران را

به خود معطوف کرده است تغییرات

قیمت مثبت و حجم مبادله

بالا را داشته است

دیگران، ۲۰۰۰) در این تحقیق نیز به این نتیجه رسیده ایم که توصیه تحلیلگران دارای قدرت پیش بینی کنندگی در مورد بازده های آتی است. به ویژه این که شرکت هایی که توصیه های مساعد بیشتری (یا کمتری) را دریافت نموده بودند به طور قابل توجهی بازده شش ماهه به دوازده ماهه آنها تعدیل بیشتر (کمتری) را داشته است که این نتایج به واسطه چهار معیار توصیه تحلیلگران به وجود آمده است. این معیارها عبارتند از، توصیه های همراه با اتفاق نظر، توصیه های شخصی و تغییر در هر یک از این دو متغیر.

اما یافته مهمتر این که نتایج نشان می دهد معمولاً توصیه تحلیلگران بر متغیرهایی که به طور معمول به منظور پیش بینی بازده استفاده می شود برتری دارد. در هفت مورد از هشت متغیر مورد مطالعه همبستگی بین توصیه تحلیلگر با بازده اوراق بهادار متضاد و مخالف همبستگی بین متغیر مذکور و بازده بوده است. همچنین در رگوسیون چند متغیره به کار رفته به این نتیجه رسیده ایم که این متغیرهای توصیف کننده، قادر به توضیح و پیش بینی بخش عمده ای از تغییرات مقطعی این گونه توصیه ها می باشند اگر چه که اغلب این متغیرها همبستگی معنی داری با توصیه تحلیلگران ندارند و این خود گویای این است که تحلیلگر هیچ یک از این متغیرها را به طور خاص و فراگیر در تصمیم گیری و توصیه های خود دخیل نمی کند.

توانایی توصیه تحلیلگران در پیش بینی بازده های آتی، در غیاب تاثیر سایر متغیرهای پیش بینی شده تعجب برانگیز است. در بخش انتهایی مقاله به آزمون توانایی توصیه تحلیلگر، زمانی که هشت متغیر دیگر کنترل شوند، خواهیم پرداخت، نتیجه این که این هشت متغیر قدرت پیش بینی بالایی در مورد بازده در طول دوره نمونه انتخاب شده داشته اند. در هر حال توصیه های تحلیلگران به طور معمول این گونه نشان می دهد که حتی پس از حذف این متغیرها، همچنان دارای قدرت افزایشی پیش بینی کنندگی است.

از سوی دیگر، قدرت پیش بینی توصیه های تغییر یافته (اصلاح شده) کاهش می یابد اما حذف نمی شود (البته زمانی که هشت متغیر پیش بینی کننده کنترل شده باشند)، در

سرمایه گذاران جزء در مورد نقش و ارتباط توصیه های تحلیلگران در تصمیمات سرمایه گذاری آنهاست. به طور خاص علاقه مندیم بدانیم آیا تحلیلگران بنیادی برای سرمایه گذاران مفید به فایده واقع می شوند، اگر این گونه است این منفعت برای کدام دسته از شرکت ها مصداق دارد.

این تحقیق به دو بخش تفکیک می شود در بخش اول به طبقه بندی شرکت های مورد علاقه تحلیلگران خواهیم پرداخت. این بخش از مطالعه ماهیتاً به تحقیقات صورت پذیرفته اخیر توسط **فینگر و لندزمن (۱۹۹۹)** و نیز **استیکل (۱۹۹۹)** شبیه است. از آنجا که هدف اصلی، مطالعه نقش توصیه تحلیلگران در مورد اوراق بهادار می باشد، تأکید اصلی را بر توصیف متغیرهای دارای قدرت پیش بینی گذاشته ایم. آزمون همچنین در صدد است تا روشن کند که آیا این گونه متغیرها به عنوان اطلاعات جدید که همزمان با انتشار این گونه توصیه ها در بازار ارائه شده اند تلقی می شوند یا نه.

در این تحقیق به این نتیجه رسیده ایم که تحلیلگران اغلب به دنبال سهام در حال رشدی هستند که دارای ویژگی های فریبنده ای باشند. اوراق بهاداری که توصیه های بیشتری از تحلیلگران را به خود معطوف کرده است تغییرات قیمت مثبت و حجم مبادله بالا را داشته است (این قضیه با نسبت گردش اندازه گیری شده است) این گونه اوراق در گذشته رشدهای قیمتی داشته و انتظار می رود عایدات آنها در آینده سریعتر رشد کند. این گونه اوراق همچنین دارای ضریب قیمت به سود (P/E) بالا و دارای رشد اقلام سود مثبت بوده و متعلق به شرکت هایی هستند که بخش عمده دارائی های آنها به عنوان مخارج سرمایه ای بوده است. به طور کلی علاقه و تمایل تحلیلگران باعث رشد شرکت هایی می شود که به نظر می رسد با روش ها و معیارهای سنتی بیش از مقدار واقعی ارزشگذاری شده اند.

در بخش دوم این پژوهش به ارزیابی بکارگیری اولویت های پذیرفته در توصیه تحلیلگران در مورد توانایی پیش بینی بازده خواهیم پرداخت. همچون سایر تحقیقات (به عنوان مثال: **التون و همکاران، ۱۹۸۶**؛ و **اماک، ۱۹۹۶**؛ **باربر و**

تحلیلگران در مورد بازده‌های آتی می‌باشند، آگاهی و دانش در مورد این که چگونه این گونه تحلیلگران به چنين توصیه‌هایی می‌رسند بسیار کم است.

معیارهای مورد استفاده متغیرهایی هستند که در تحقیقات قبلی توانایی مقطعی آنها در پیش بینی بازدهی به اثبات رسیده است. آزمون انجام شده دو منظوره است. در مرحله اول اجازه می‌دهد این قضیه را آزمون کنیم که تا چه اندازه تحلیلگران تمایل دارند توصیه‌هایی فراگیر و مشابه با استراتژی‌های مختلف سرمایه‌گذاری ارائه نمایند و در مرحله دوم، کمک می‌کند دریابیم تحلیلگر تا چه اندازه از اطلاعات موجود در زمان ارائه توصیه استفاده می‌نماید. این نتایج به عنوان راهنمایی برای سرمایه‌گذاران در فهم و درک بهتر مزایا (و محدودیت‌های) توصیه‌های تحلیلگران در تصمیمات سرمایه‌گذاری خواهد بود.

مطالعه حاضر باعث پیوند ادبیات موجود در مورد توصیه‌های تحلیلگران با سایر مطالعات انجام پذیرفته در مورد قابلیت پیش بینی مقطعی بازده خواهد شد. هشت متغیری که مورد آزمون قرار گرفته‌اند - که در بخش بعدی جزئیات آنها تشریح خواهد شد - در مطالعات پیشین حسابداری و مالی مورد

استفاده قرار گرفته‌اند. در غیاب این هشت متغیر به ارزیابی توانایی توصیه‌های تحلیلگران خواهیم پرداخت. **واماک (۱۹۹۶) و التون و همکاران (۱۹۸۶)** نشان داده‌اند که شرکت‌هایی که توصیه خرید (یا فروش) دریافت داشته‌اند در یک یا شش ماهه متعاقب آن بازده غیرعادی کسب نموده‌اند. **باربد و همکاران (۲۰۰۰)** تحقیقات خود را به توصیه‌های دارای اتفاق نظر تعمیم دارند و توان بالقوه برای کسب بازده بیشتر با خرید اوراقی که توصیه بیشتری دریافت داشته‌اند و نیز فروش استقراضی اوراقی که کمترین توصیه را داشته‌اند را

واقع سطح قدرت پیش بینی توصیه تحلیلگران با کنترل سایر متغیرها افزایش می‌یابد. این تاثیر به ویژه در مورد شرکت‌هایی که دارای متغیرهای کمی هستند مصداق دارد. این یافته باعث پیدایش این گمان می‌گردد که بخشی از محتوای اطلاعاتی موجود در توصیه تحلیلگران و به ویژه سطح این توصیه‌ها، بر سایر اطلاعات و سیگنال‌های پیش بینی کننده فائق خواهد آمد.

جمع بندی مطالب این که، نتایج نشانگر این است که توصیه تحلیلگران تمامی اطلاعات موجود در مورد بازده مقطعی را مورد توجه و لحاظ قرار نمی‌دهد. در حقیقت اوراق بهاداری که تحلیلگران توصیه می‌کنند حاوی ویژگی‌های مطلوب کمتری از لحاظ سیگنال‌های پیش بینی کننده هستند. اگرچه، توصیه‌های مربوط به آن دارای ارزش

پیش بینی کنندگی افزایشی برای بازده‌های آتی خواهند بود. در قسمت نتیجه گیری در مورد کاربرد این یافته‌های تحلیلگران و سرمایه‌گذرانی که به آنها اتکا می‌کنند بحث مفصلی خواهیم نمود. ساختار بخش باقیمانده مقاله بدین ترتیب است که در ابتدا به توصیف انگیزه‌های این تحقیق خواهیم پرداخت و فرضیه‌های خود را در این مطالعه بیان خواهیم نمود. در قسمت بعد روش شناسی تحقیق و

رویه انتخاب نمونه تشریح می‌گردد. سپس نتایج تجربی ارائه خواهد شد و در نهایت یافته‌های خود را خلاصه و در مورد کاربرد آنها بحث خواهیم کرد.

فرضیه‌های تحقیق

انگیزه اصلی تحقیق حاضر شناسایی بهتر و تفهیم فرآیند تصمیم‌گیری و قضاوت پستوانه توصیه تحلیلگران در مورد اوراق بهادار می‌باشد. علی‌رغم آنکه اغلب تحقیقات انجام شده نشان دهنده قدرت پیش بینی کنندگی بالای توصیه

معیارهای مورد استفاده متغیرهایی

هستند که در تحقیقات قبلی

توانایی مقطعی آنها در

پیش بینی بازدهی به

اثبات رسیده است

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

دارنده آن خواهند کرد. اگر تحلیلگران توصیه‌های خود را بر مبنای قابلیت پیش بینی حرکت قیمت و حجم معامله گذاشته باشند، انتظار می‌رود نتیجه این باشد که برندگان (سرمایه گذاران موفق) قبلی و نیز سهام با حجم کم معامله (یا بازندگان قبلی و سهام داران حجم بالای معامله) دریافت کننده بیشترین (کمترین) توصیه مثبت باشند.

ب) ضرایب ارزشیابی

بدین منظور از دو شاخص ارزشیابی بهره می‌جویم: E/P (نسبت سود به قیمت) و B/P (نسبت ارزش دفتری به قیمت). هر دو متغیر به صورت گسترده به عنوان استراتژی‌های ارزشیابی سرمایه‌گذاری مورد استفاده قرار می‌گیرند. باسو (۱۹۷۷) اولین محقق از مجموعه محققینی است که نشان می‌دهد که شرکت‌های دارای نسبت E/P بالا نسبت به شرکت‌های دارای E/P پائین مزیت و برتری دارند. به طور مشابه فاما و فرنچ (۱۹۹۲) نشان می‌دهند که شرکت‌های دارای B/P بالا نسبت به شرکت‌های دارای P/E پائین برتری خواهند داشت.

تحقیقات آکادمیک انجام شده در مورد این که آیا این افزایش بازدهی به قیمت تحمل ریسک بیشتر است یا نه، به نتایج متفاوتی رسیده‌اند. در هر حال هرگاه تحلیلگر به توانایی پیش بینی کنندگی این شاخص‌ها توجه نماید، انتظار خواهیم داشت شرکت‌های دارای E/P (و نیز B/P) بالا بیشترین توصیه‌ها را دریافت نموده باشند.

ج) شاخص‌های رشد

در این تحقیق از دو شاخص رشد استفاده خواهیم نمود: LTG^۱ (میانگین رشد مورد انتظار سود از سوی تحلیلگر در دراز مدت) و SGI^۲ (نرخ رشد فروش نسبت به سال قبل). لاکونیشکوف، شلیفر و ویشنی (۱۹۹۴) نشان داده‌اند که شرکت‌هایی که در گذشته نرخ رشد فروش بالاتری داشته‌اند در آینده بازدهی کمتری به دست خواهند آورد. آنها این گونه استدلال می‌کنند که شرکت‌های با رشد بالا دارای سهام فریبنده هستند که بازار آنها را بیش از ارزش واقعی شان

دسته بندی و جمع‌آوری نمودند. مطالعه و تحقیق حاضر در مورد این خواهد بود که تا چه اندازه این فرضیه‌های تغییر قیمت و تمایل تحلیلگر به انتشار توصیه با سایر استراتژی‌های سرمایه‌گذاری همخوانی دارد.

با استفاده از داده‌های رسیده اخیر (از ۱۹۹۴ به بعد) نیز نتایج به دست آمده قبلی مبنی بر توانایی توصیه تحلیلگران در پیش بینی بازده‌های آتی تأیید می‌شود. مهم‌تر آنکه نشان خواهیم داد که علایق و اولویت‌های تحلیلگران که در این توصیه‌ها خلاصه می‌شود بر سایر متغیرهای پیش‌بینی کننده فائق خواهد آمد. با تحت کنترل در آوردن سایر متغیرها، سهام انتخاب شده توسط تحلیلگران بر درخشش خود نسبت به سهام ضعیف از دید آنها ادامه خواهد داد. این نتایج باعث این گمان می‌شود که تحلیلگران در مورد شرکت‌هایی که اقدام به انتشار توصیه می‌کنند، از یک مجموعه اطلاعات متفاوت (با اطلاعات موجود) استفاده می‌نمایند.

متغیرهای پیش‌بینی کننده

در این تحقیق هشت متغیری را که توانایی آنها در پیش‌بینی مقطع بازده مورد وثوق است مورد استفاده قرار خواهیم داد. این متغیرها به صورت مختصر در بخش بعدی توصیف و تشریح خواهند شد.

الف) شاخص‌های تکنیکی

دو متغیر اول PM (حرکت قیمت) و VOL^۳ (حجم معاملات) می‌باشند. اولی بازده تعدیل شده به واسطه بازار برای هر سهم در شش ماهه منتهی به ماه صدور یا انتشار توصیه تحلیلگر می‌باشد. مطالعات قبلی (مثل جگادیش و تیتن ۱۹۹۳) نشان داده‌اند که شرکت‌های دارای حرکت قیمتی بالا (پائین) در دوازده ماهه بعد، بازدهی بیشتر (کمتر) حاصل خواهند نمود و اما متغیر دوم میانگین حجم گردش روزانه سهام در شش ماهه منتهی به ماه انتشار توصیه تحلیلگر می‌باشد. لی و سوآمیناتان (۲۰۰۰) نشان داده‌اند که سهام با حجم معامله بالا (پائین) ویژگی‌ها و ارزش‌های فریبنده از خود نشان می‌دهند و در ماه‌های آتی بازدهی کمتر (بیشتری) عاید

بازده مورد انتظار را تشکیل نمی دهند، از آنجا که انتظار می رود بخش عمده ای از تغییرات بازدهی توسط این هشت متغیر تعریف و تشریح شود تأثیر آنها را در توصیه های تحلیلگران بررسی خواهیم نمود، که اگر این گونه باشد انتظار خواهیم داشت همان گونه که این متغیرها با بازدهی آتی مرتبطند با توصیه تحلیلگران نیز همبستگی داشته باشند.

انتخاب نمونه و طرح تحقیق

الف) انتخاب نمونه

نمونه انتخابی اولیه شامل اوراقی بود که اولین توصیه تحلیلگران را در فاصله زمانی بین ژانویه ۱۹۹۳ تا آوریل ۱۹۹۸ دریافت نموده بوده اند. بدین منظور لازم بود که هر شرکت موجود در نمونه دارای سهام عادی بوده و اطلاعات آن قابل استخراج از بانک اطلاعاتی COMPUSTAT باشد که موجود و در دسترس بودن اطلاعات این گونه شرکت ها به عنوان محدودیتی در انتخاب نمونه تلقی گردید.

طی تحقیق توجه خاصی به زمان بندی انتشار توصیه های تحلیلگران نسبت به موجود بودن سایر علائم سرمایه گذاری مبذول

شده است. به منظور قابلیت مقایسه، با نمودار شماره ۱، شرکت هایی که سال مالی آنها به دسامبر ختم می شد را انتخاب نموده و برای هر شرکت نخستین توصیه دریافت شده در دومین فصل سال آتی را جمع آوری نموده ایم (یعنی از دوره سه ماهه اول آوریل تا سی ام ژوئن سال $(t+1)$). البته آنهایی که از همان شرکت کارگزاری در سال قبل نیز توصیه دریافت کرده بودند، با توجه به این که تنها یک مشاهده (داده) از هر شرکت مشکل عدم استقلال مشاهدات را به همراه خواهد داشت. (مثلاً به دلیل تبانی تحلیلگران) که می تواند باعث مخدوش شدن آزمون آماری گردد، تعدادی از

قیمت گذاری کرده است. در همین زمینه لاپورتا (۱۹۹۶) نشان داده است که شرکت های دارای پتانسیل رشد سود بالا (LTG بالا) نیز در سال های بعد بازدهی کمتری به دست خواهند داد. اگر تحلیلگران بر این نتایج اتکاء کرده باشند انتظار می رود شرکت های دارای SGI (و نیز LTG) پائین بیشترین تعداد توصیه مثبت را دریافت نموده باشند.

د) علائم بنیادی

در خاتمه با بهره گیری از مطالعات حسابداری موجود از دو شاخص بنیادی نیز بهره مند شده ایم: TATA^۱ (جمع ارقام معوق نسبت به کل دارائی ها) و CFITA^۲ (وجه نقد حاصل از سرمایه گذاری تقسیم بر کل دارائی ها). سلوان (۱۹۹۶) نشان داد که شرکت های دارای ارقام معوقه زیاد در سال های متعاقب آن بازدهی پائین تری به دست خواهند آورد. وی ادعا می کند که بخش معوق سود ناپایدارتر (غیردائمی تر) است و بازار این بخش را در محاسبات خود به منظور قیمت گذاری سهام به موقع لحاظ نمی کند. بنیش، لی و تارپلی (۲۰۰۰) نشان داده اند که شرکت های در حال رشد با

سلوان نشان داد که شرکت های دارای ارقام معوقه زیاد در سال های متعاقب آن بازدهی پائین تری به دست خواهند آورد
وی ادعا می کند که بخش معوق سود ناپایدارتر (غیردائمی تر) است و بازار این بخش را در محاسبات خود

به منظور قیمت گذاری سهام
به موقع لحاظ نمی کند

CFITA بالا در سال های آتی بازدهی پائینی خواهند داشت. آنها ادعا می کنند که شرکت های دارای CFITA بالا شرکت های در حال رشدی هستند که قصد دارند خود را گسترش دهند و بنابراین دوباره می توان گفت که اگر قرار باشد تحلیلگران بر این نتایج اتکاء کنند انتظار داریم شرکت های دارای TATA (و نیز CFITA) پائین، بیشترین تعداد توصیه را دریافت نمایند. در مجموع، هر هشت متغیر مذکور توانایی خود را در پیش بینی بازدهی مقطعی در سایر مطالعات به اثبات رسانیده اند.^۱ اگر چه که لیست مذکور، تمامی متغیرهای تاثیر گذار بر

شرکت‌ها از نمونه حذف گردیدند. برای هر توصیه دریافت شده در فصل دوم سال t، از اطلاعات مالی و حسابداری سال (t-1) استفاده شده است. اطلاعات مربوط به بازار (بازدهی گذشته و حجم معاملات گذشته) برای دوره شش ماهه منتهی به ماه انتشار توصیه جمع آوری گردید. به منظور جمع آوری بازده‌های آتی نیز از اولین روز معامله ماه بعد از انتشار توصیه شروع نموده ایم.

این رویه اطمینان می‌دهد که:

- (۱) آخرین صورت‌های مالی سالانه در اختیار تحلیلگر بوده است (زمان انتشار توصیه)،
- (۲) این اطلاعات مالی منطقی‌تر برای همه شرکت‌ها اطلاعات جدید محسوب می‌شود،
- (۳) شرکت‌هایی که به تازگی به حیطة توجه تحلیلگران پیوسته اند حذف شده اند و،
- (۴) بازده‌های آتی منعکس کننده استراتژی‌های قابلیت معامله بالقوه اوراق می‌باشند.

در این تحقیق دو نوع توصیه مورد بررسی قرار خواهند گرفت. اول توصیه انفرادی تحلیلیگران در طول دوره جمع آوری اطلاعات و نیز میانگین این گونه توصیه‌ها برای همان دوره. توصیه‌های انفرادی تازه و جدیدترند و به نظر می‌رسند آخرین اخبار را منعکس می‌کنند اگر چه قضاوت‌های دسته جمعی معمولاً نسبت به تجربه‌های انفرادی نوسانات کم‌تری دارند. متعاقباً نتایج هر دو توصیه را گزارش خواهیم نمود، به علاوه در جستجوی تغییر هر یک از انواع توصیه نیز خواهیم بود.

ب) تشریح داده‌های مورد استفاده

رویه جمع آوری اطلاعات موصوف منجر به انتخاب یک نمونه به تعداد ۴,۸۹۵ توصیه انفرادی (و توصیه‌های با اتفاق نظر مربوط به آن) در طول یک دوره شش ساله گردید. مطابق با نتایج ارائه شده در جدول ۱، بالغ بر ۹۰٪ از مشاهدات مابین سال‌های ۱۹۹۴ تا ۱۹۹۷ بوده اند، تقریباً ۵۶٪ (۴۲٪) از مشاهدات شرکت‌های عضو نزدیک بوده و همچنین شرکت‌های انتخاب شده از صنایع مختلف هستند و هیچ

صنعتی بیش از ۸٪ حجم نمونه را شامل نمی‌شود.

به منظور قابلیت تفسیر بالای نتایج کمی، توصیه‌ها را رتبه بندی کرده ایم، به عنوان مثال مثبت ترین توصیه برای خرید با کد ۵ و منفی ترین توصیه به منظور فروش با کد ۱ نمایش داده شده است. مطابق با نتایج ارائه شده در جدول ۲، نتایج بیانگر این است که تحلیلگران به ندرت توصیه اکید به خرید یا فروش نموده اند. تنها در ۲۲۴ مورد از ۴,۸۹۵ توصیه انفرادی انجام شده (یعنی کمتر از ۵٪ مواقع) توصیه اکید به فروش داشته ایم، به همین ترتیب میانگین توصیه‌های دارای اتفاق نظر تنها (۳/۱) می‌باشند.

تغییر در توصیه‌های تحلیلگران به صورت توصیه جاری منهای توصیه‌های قبلی مطرح گردیده است. برای تغییر در توصیه‌های دارای اتفاق نظر از آمار توصیفی استفاده نموده ایم و برای تغییر در توصیه‌های انفرادی از سه حالت افزایشی، بدون تغییر و کاهش بهره‌گیری نموده ایم. مطابق با نتایج ارائه شده در جدول ۳، رتبه بندی تحلیلگران در نمونه مذکور، اغلب پائین بوده اند (۲,۲۱۴ توصیه پایین در مقابل ۱,۹۲۹ توصیه بالا) همچنین نزدیک به ۱۵٪ (۷۲۵ شرکت ۴,۸۹۵ عدد) از توصیه‌های انفرادی از زمان توصیه قبلی بدون تغییر باقی مانده اند.

در نهایت شواهدی را مبنی بر همبستگی منفی بین سطح توصیه دسته جمعی قبلی و تغییر در اجماع (نظر گروه) جمع آوری نموده ایم. شرکتی که یک توصیه نسبتاً بالا (پائین) را دوره قبل دریافت نموده است بیشتر محتمل است که اقت رتبه داشته باشد. به عنوان مثال ۵۱/۳٪ از شرکت‌هایی که مورد اتفاق نظر گروهی بوده اند به ته جدول رتبه‌ها در رتبه بندی توصیه‌های گروهی رفته اند بر عکس ۴۸/۶٪ از شرکت‌های ته جدول که در دوره قبل توصیه دریافت نموده اند در بالاترین نقطه جدول بوده اند در آزمون بعدی به کنترل این همبستگی منفی خواهیم پرداخت.

در انتها اطلاعاتی را در مورد زمان (تاریخ مصرف) یک توصیه از زمان توصیه قبلی تا دریافت توصیه جدید ارائه خواهیم نمود این اطلاعات معقولانه بودن دوره اصلاح را بیان می‌کند اطلاعات به دست آمده نشان می‌دهد که میانگین

و حداقل اختلافی به اندازه ۴٪ در طول شش ماهه دارند و در این مورد نیز بخش عمده‌ای از این اختلاف ناشی از شرکت‌های با فروش/نگهداری پائین و ضعیف می‌باشد. به طور کلی نتایج به دست آمده که در جداول ۵ و ۶ نیز ارائه شده‌اند، مطالعات قبلی را که نشان داده بود توصیه‌های تحلیلگران قدرت پیش‌بینی‌کنندگی برای بازده‌های متعاقب آن را دارد تایید می‌نماید.

ب) سایر استراتژی‌های سرمایه‌گذاری

جدول ۷ ارتباط بین بازده‌های آتی و سایر استراتژی‌های سرمایه‌گذاری را بیان می‌کند. این جدول نشان‌دهنده ضریب همبستگی اسپیرمن رتبه‌ای بین هر متغیر با متغیر وابسته می‌باشد. در طول دوره انتخابی تحقیق هر هشت متغیر همبستگی قوی با بازدهی آتی داشته و نتایج مؤید و در راستای تحقیقات سابق می‌باشد. به طور کلی، شرکت‌های دارای حرکت قیمت بالا (PM) و حجم معامله پائین (VOL) در طی شش ماهه بعد از دریافت توصیه، بازده تعدیل شده به واسطه بازار بیشتری به همراه خواهند داشت به طور مشابه E/P بالا و B/P بالای شرکت‌ها، LTG و SGI پائین شرکت‌ها و CFITA و TATA پائین شرکت‌ها باعث دستیابی به بازده بالاتر در سال‌های آتی خواهند شد. بیشترین همبستگی بین حرکت قیمت (PM)، رشد مورد انتظار بلند مدت (LIG)، نسبت عایدی به قیمت (E/B) و حجم معاملات گذشته (VOL) می‌باشد این همبستگی‌ها بین ۰/۱۵۶+ (برای PM) تا ۰/۱۱۸- (برای LTG) می‌باشد.

همچنین از یک معیار کلی به نام (F Score) به منظور ارزیابی توان پیش‌بینی بازده آتی استفاده نموده ایم. به منظور دسترسی به این متغیر، ابتدا هر یک از شاخص‌های هشت متغیره را به مبنای دودویی تبدیل می‌کنیم. به متغیرهایی که با بازدهی آتی همبستگی مثبت (منفی) دارد در صورتی که بزرگ‌تر (کوچک‌تر) از یک ارزش از پیش تعیین شده باشد عدد یک و در غیر این صورت صفر نسبت می‌دهیم، به اطلاعات خارج از محدوده نیز عدد $\frac{1}{4}$ نسبت داده شده است.

تعداد روزهای عمر یک توصیه ۲۵۹ روز می‌باشد. همچنین می‌توان دریافت که از بین پنج طبقه (رده) توصیه متوسط دوره حیات توصیه‌ها تقریباً یکنواخت است (بین ۲۰۶ تا ۲۸۶ روز)

نتایج کلی اطلاعات به دست آمده این است که تحلیلگران توصیه‌های خود را در هر ۶ تا ۱۰ ماه اصلاح می‌نمایند. این نتیجه شواهدی مبنی بر توجیه بررسی بازده آتی در یک دوره مشابه را فراهم می‌نماید. این شواهد همچنین این اطمینان را به ما می‌دهند که داده‌های انتخاب شده اصلاحات توصیه‌ای را به همراه دارند و از دست نداده‌اند.

نتایج تجربی

الف) توصیه تحلیلگران مالی و بازده‌های آتی

جدول ۴ شواهدی را راجع به توان پیش‌بینی توصیه‌های تحلیلگران فراهم نموده است. به طور کلی قوی‌ترین نتایج در مورد تحلیل بازده در سه ماهه اول نگهداری است که به مرور زمان ضعیف می‌شود اگر چه بعضاً دوره‌های شش ماهه گزارش شده‌اند. (بیاد بیاورید که هر مشاهده بیانگر یک سال کاری شرکت می‌باشد). بنابراین، به منظور اجتناب از رفتار گروهی تحلیلگران به دلیل عدم استقلال هر یک این گونه داده‌ها حذف شده‌اند.

این جدول ضریب همبستگی اسپیرمن بین چهار نوع طبقه توصیه را با بازده تعدیل شده بازار در شش ماهه منتهی به ماه صدور توصیه ارائه می‌نماید. هر چهار نوع توصیه همبستگی مثبتی با بازدهی آتی دارند، سطح توصیه نسبت به توصیه‌های گروهی یا تغییرات توصیه همبستگی کمتری با بازدهی آتی دارد.

برای هر چهار نوع (معیار) توصیه، شرکت‌هایی که تعداد بیشتری توصیه (به منظور خرید یا ارتقاء مرتبه) را به دست آورده‌اند در سال‌های متعاقب آن بازده بیشتری نسبت به سایر شرکت‌هایی که تعداد کم‌تری توصیه (فروش یا تنزل رتبه) دریافت نموده‌اند، داشته‌اند. در مورد توصیه‌های گروهی، انحراف از میانگین بین حداقل و حداکثر نزدیک به ۳٪ در طی شش ماهه آتی است. توصیه‌های انفرادی، حداکثر

کاربرد سیستم های به هم پیوسته ABC و EVA

جهت مدیریت پروژه

فاطمه صراف

سیستم ها را با سیستم های مشابه تعیین می کند. غالباً یک شرکت به طور همزمان از چندین سیستم اطلاعاتی استفاده می کند. برای مثال، یک سیستم اطلاعاتی نیروی انسانی، به امور مربوط به کارکنان مانند ارزیابی عملکرد، پاداش، آموزش های شغلی و غیره می پردازد. در حالی که سیستم اطلاعاتی بازاریابی و فروش برای پیگیری تغییرات کلی در اعتبار و میزان خرید

عموماً کیفیت و شیوه طراحی سیستم های اطلاعاتی مورد استفاده در یک سازمان، میزان موفقیت و قابلیت رقابت این سیستم ها را با سیستم های مشابه تعیین می کند

مشتریان به کار می رود. این دو سیستم در محیط تجاری اکثر شرکت ها رایج هستند. شرکت هایی که بر یک فعالیت تمرکز دارند، از سیستم های اطلاعاتی دیگری بهره می گیرند که به طور خاص مطابق با نیازهای متغیر آنها طراحی شده است. شرکت های پیمانکاری که به پروژه های منحصر به فرد

مقدمه

امروزه سیستم های اطلاعاتی در تمام حوزه های تجاری، تولیدی و خدماتی به دلیل تسریع در فرایند طراحی، تولید و افزایش کارایی اهمیت بسیار پیدا کرده است. اجزاء هر سیستم اطلاعاتی هنگامی که در تعامل با یکدیگر باشند، اطلاعات مطلوبی را در زمان مورد نظر به دست می دهند. این نوع اطلاعات می تواند به صورت گزارش، نمودار یا جداولی

در اختیار مدیران قرار گیرد تا مدیران بر اساس آنها بتوانند تصمیمات سنجیده تری در قیمت گذاری، تولید و گسترش محصولات جدید اتخاذ نمایند.

عموماً کیفیت و شیوه طراحی سیستم های اطلاعاتی مورد استفاده در یک سازمان، میزان موفقیت و قابلیت رقابت این

بود. اما، امروزه به لحاظ استفاده از تکنولوژی بالا در اکثر پروژه‌ها، به کارگیری سیستم جدید هزینه یابی به دلیل بالا بودن سهم هزینه‌های سربار و همچنین هزینه سرمایه‌گذاری به نظر می‌رسد.

هزینه یابی بر مبنای فعالیت (ABC) برای دستیابی دقیق‌تر به هزینه‌های سربار طراحی شده است. نظر به اینکه این سیستم از لحاظ اعتبار بر روش سنتی مبتنی بر حجم پیشی گرفته است، استفاده از آن برای تخمین هزینه‌های سربار، به خصوص در پروژه‌ها، پیشنهاد می‌شود. با این وصف سیستم یاد شده محدودیت‌های عمده‌ای نیز دارد که اعتبار آن را زیر سؤال برده است. گرچه سیستم ABC برای محاسبه هزینه‌های سربار کفایت می‌کند، ولی در آن هیچ توجهی به هزینه سرمایه نشده است. از آنجا که پروژه‌های بزرگ نیاز به سرمایه بالا دارند و همچنین اکثراً با مخاطرات زیادی روبه‌رو هستند، توجه به هزینه سرمایه بسیار با اهمیت است.

برای محاسبه کردن هزینه سرمایه پیشنهاد می‌شود که سیستم ABC همراه سیستم ارزش افزوده اقتصادی به کار رود. ارزش افزوده اقتصادی عبارت از محاسبه هزینه سرمایه برای یک کار اجرائی است. در نتیجه این پیشنهاد، سیستم پیوسته ABC و EVA به وجود می‌آید. بخش ABC این سیستم اطلاعاتی به محاسبه هزینه‌های سربار می‌پردازد و بخش ارزش افزوده اقتصادی بر روی هزینه سرمایه متمرکز شده است. به خاطر طبیعت سیستم پیوسته ABC و EVA می‌توان از آن برای محاسبه انواع هزینه‌ها استفاده نمود: هزینه سرمایه، هزینه سربار و هزینه‌های مستقیم. این سیستم در شرکت‌های تولیدی کوچک و بزرگ کاربرد داشته و نتیجه آن قیمت‌گذاری سنجیده‌تر و ارزیابی مناسب سودآوری بوده است. اما تاکنون توانایی‌های بالقوه این

تمرکز دارند، به سیستم اطلاعاتی مدیریت پروژه نیازمند هستند. این سیستم برای برنامه‌ریزی و زمان‌بندی پروژه‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد و نقش بسزائی در کنترل پروژه و پاسخگویی به سؤالاتی نظیر: آیا یک پروژه بر اساس زمان‌بندی و بودجه پیش‌بینی شده پیش می‌رود و آیا نیازی به اقدامات اصلاحی دارد.

کنترل هزینه در مدیریت پروژه، امری بسیار مهم و ضروری است. اگر هزینه یک پروژه بیش از بودجه پیش‌بینی شده باشد، قرار داد مربوطه فسخ می‌گردد. بسیاری از

سیستم‌های اطلاعاتی مدیریت

پروژه از رویکرد سنتی هزینه یابی

بر مبنای حجم کار، برای تخمین

هزینه پروژه استفاده می‌کنند. اما

تجربه نشان داده است که

نمی‌توان برای برآورد هزینه‌ها از

روش سنتی استفاده کرد، زیرا به

تحریف هزینه منجر می‌شود.

استفاده از هزینه یابی سنتی برای

پروژه‌های با تکنولوژی بالا زیان‌آور

است، چون در یک سیستم سنتی،

هزینه‌های سربار متناسب با حجم تولید تسهیم می‌شوند،

درحالی‌که در عمل رابطه کمی بین اکثر هزینه‌های سربار با

حجم تولید می‌توان یافت.

با توجه به عدم کارایی آشکار سیستم‌های سنتی

هزینه یابی که مبتنی بر حجم هستند، سؤال این است که چرا

این سیستم همچنان در اولویت اول است و چه چیز مدیران را

به ادامه استفاده از این سیستم می‌کشاند؟ شاید روشن‌ترین

پاسخ، آشنایی مدیران با این سیستم و استفاده آسان برای

برآورد هزینه‌ها است. در هر حال روش سنتی مبتنی بر حجم

همیشه ناکارآمد نیست.

در زمانی که پروژه‌ها بر نیروی انسانی متمرکز بودند و

هزینه‌های سربار سهم اندکی در کل هزینه‌های تولید

داشتند، روش سنتی مبتنی بر حجم، روش معقول و مطلوبی

کنترل هزینه در مدیریت پروژه، امری

بسیار مهم و ضروری است. اگر هزینه

یک پروژه بیش از بودجه پیش‌بینی

شده باشد، قرار داد مربوطه فسخ

می‌گردد. بسیاری از سیستم‌های

اطلاعاتی مدیریت پروژه از رویکرد

سنتی هزینه یابی بر مبنای حجم کار،

برای تخمین هزینه پروژه استفاده می‌کنند

سیستم بستگی دارد. به همین لحاظ طراحی کامل سیستم اطلاعاتی پیوسته ABC و EVA برای مدیریت پروژه، امر بسیار مهمی است.

فرآیند طراحی پایگاه داده برای سیستم اطلاعاتی پیوسته ABC و EVA نظیر سایر سیستم‌های اطلاعاتی طراحی شده، با ارزیابی هدف طراحی پایگاه داده آغاز می‌شود. پس از آن می‌توان فهرستی از خواسته‌ها تهیه کرد. طراحان پایگاه داده، برای این منظور ممکن است با افرادی نظیر مدیران، حسابداران و مهندسان در تماس باشند. طراحان از این طریق می‌توانند به تعیین پارامترهای تکنیکی دست یابند. از جمله این پارامترهای تکنیکی، می‌توان به میزان امنیت مورد نیاز و میزان دقت لازم اشاره کرد. پس از آن که نیازهای طراحی سیستم محاسبه هزینه‌ها مشخص شدند، مرحله بعدی ساخت یک مدل ذهنی از پایگاه داده‌ای است. در طی این مرحله اساسی (که به طراحی ذهنی پایگاه داده نیز معروف است) مدل Entity-Relationship (ER) یا ارتباط اجزا خلق می‌شود.

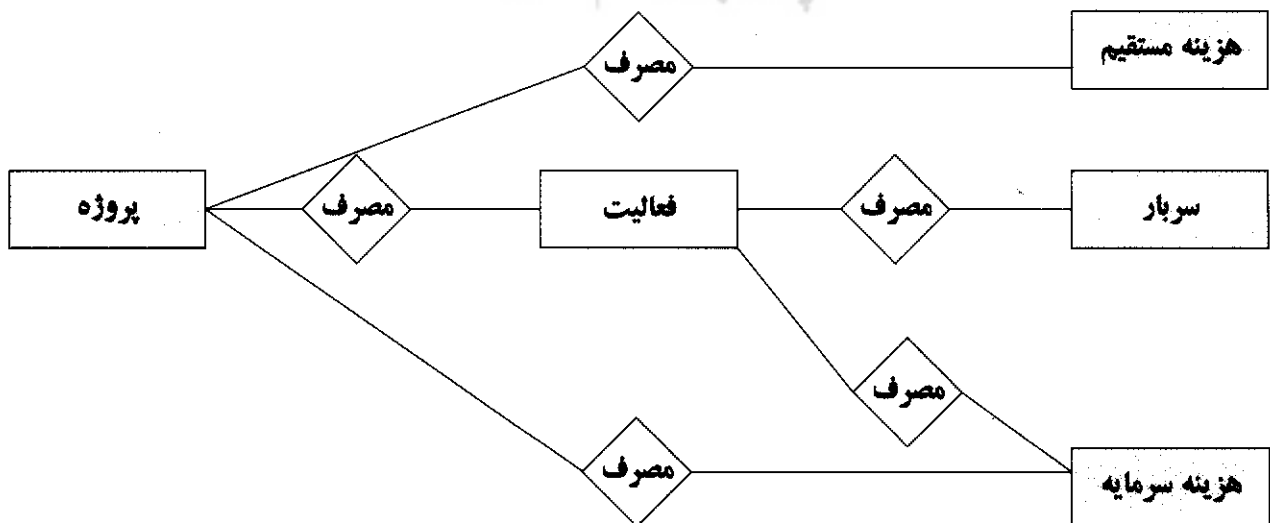
یک مدل ER که به آن نمودار ER نیز می‌گویند، رابطه بین اجزاء گوناگون را در قالب نمودار نشان می‌دهد. هر جزء از این نمودار، دارای خصوصیات ویژه‌ای در یک پایگاه داده است. به طور مثال، هزینه‌های مصرف شده را در یک نمودار ER به عنوان یک جزء می‌توان تلقی کرد. نمودار زیر نشان دهنده مدل ER برای سیستم پیوسته ABC و EVA جهت مدیریت پروژه است.

سیستم در زمینه مدیریت پروژه به شکل شایسته آشکار نشده است. بنابراین هدف اصلی این مقاله ارائه مدلی ذهنی از فواید بالقوه سیستم اطلاعاتی ABC و EVA است.

روش شناسی

هدف از به کارگیری سیستم اطلاعاتی پیوسته ABC و EVA برای مدیریت پروژه محاسبه سه نوع هزینه است. هزینه‌های مستقیم، هزینه‌های سربار و هزینه سرمایه. بخش ABC سیستم اطلاعاتی پیوسته برای محاسبه هزینه‌های سربار و بخش EVA آن برای محاسبه هزینه سرمایه به کار می‌رود. هزینه‌های مستقیم به طور مستقل برای هر پروژه قابل محاسبه است. غالباً به منظور برآوردهای مناسب از هزینه یک پروژه در حال اجرا، جمع آوری مقادیر قابل توجهی از اطلاعات ضروری است. یک راه مؤثر برای جمع آوری، ذخیره و بازیافت داده‌های مورد نیاز این سیستم، استفاده از تکنولوژی پایگاه داده‌ای است. چند دلیل قانع کننده برای استفاده از تکنولوژی پایگاه داده‌ای وجود دارد که در محاسبه هزینه‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد: سرعت پیشرفت اجرا، قابلیت استفاده مشترک از داده‌ها توسط تعداد زیادی از استفاده کنندگان و امنیت نسبی بالا. میزان صحت تخمین هزینه‌ها که توسط این سیستم انجام می‌گیرد، علاوه بر کیفیت داده‌های خام تا حد زیادی به طبیعت طراحی

نمودار ER برای سیستم پیوسته ABC-EVA جهت مدیریت پروژه

ارتباطات ما را در کسب اطلاعات در زمینه میزان مصرف منابع یک پروژه خاص یاری می‌کنند. برای مثال یک پروژه ممکن است از منابع مستقیم نظیر مواد و کار مستقیم بهره برداری کند. بنابراین نمودار ER، نشان دهنده ارتباط مستقیم میان جزء پروژه و جزء هزینه‌های مستقیم می‌باشد.

یک پروژه همچنین برای فعالیت‌ها، نیاز به هزینه‌های سربار دارد. برای مثال، طراحی، خرید، نظارت، مدیریت و ارزیابی نهایی پروژه از جمله فعالیت‌هایی هستند که به هزینه‌های سربار نیاز دارند. در اکثر موارد، ارتباط بین هزینه‌های سربار و پروژه‌ها غیرمستقیم است. هزینه‌های سربار صرف شده (آنهايي که با منابع سربار مصرف

شده همراه است) طی دو مرحله، با شیوه ABC در پروژه‌ها ردیابی می‌شوند. اول هزینه سربار در فعالیت و سپس در پروژه‌ها ردیابی می‌شوند. به بیان دیگر در مدل پیشنهادی ER، یک ارتباط بین جزء پروژه و جزء فعالیت و یک ارتباط بین جزء فعالیت و جزء سربار وجود دارد.

علاوه بر مصرف منابع مستقیم و سربار، یک پروژه نیاز به تخصیص سرمایه به منظور خرید تجهیزات و حفظ موجودی دارد. این تخصیص سرمایه منجر به هزینه سرمایه می‌شود. بخشی از این هزینه سرمایه، تحت عنوان سرمایه مستقیم تخصیص یافته نام گرفته‌اند که می‌توان آن را به طور مستقیم در یک پروژه ردیابی کرد. به عنوان مثال، هزینه سرمایه ناشی از در اختیار گرفتن تجهیزات ویژه در یک پروژه یا بهره برداری بابت وام تخصیص یافته به یک پروژه خاص، نمونه‌هایی از تخصیص مستقیم سرمایه هستند. بنابراین در صورتی که هزینه‌های سرمایه مصرف شده ناشی از تخصیص مستقیم سرمایه باشند، رابطه مستقیمی بین جزء پروژه و جزء هزینه سرمایه وجود دارد.

نمودار ER داده‌ها را در قالب اجزا، روابط و صفات نشان می‌دهد. اجزا که گاهی تحت عنوان اقلام نیز نامیده می‌شوند از عناصر اساسی نمودار ER هستند. به عنوان مثال، پروژه‌ها، هزینه‌های مستقیم، هزینه‌های سربار، هزینه سرمایه و فعالیت‌ها همه می‌توانند اجزاء مدل ER سیستم اطلاعاتی پیوسته ABC و EVA برای مدیریت پروژه باشند.

علاوه بر مصرف منابع مستقیم و سربار،

یک پروژه نیاز به تخصیص سرمایه

به منظور خرید تجهیزات و حفظ

موجودی دارد. این تخصیص

سرمایه منجر به هزینه

سرمایه می‌شود

اجزائی که خصوصیت یکسان داشته باشند، تحت یک عنوان طبقه بندی می‌شوند. از آن جایی که همه پروژه‌ها دارای صفات مشترک هستند، همگی به عنوان یک جزء در یک دسته، طبقه بندی می‌شوند.

غالباً سه نوع هزینه مربوط به

یک پروژه (مستقیم، عملیاتی و سرمایه) معرف سه جزء متفاوت می‌باشند. همه هزینه‌های مستقیم، خواصی دارند که آنها را مستقیماً با یک پروژه مرتبط می‌سازند. برای مثال هزینه کار مستقیم در یک پروژه خاص ممکن است با نصب نرم افزاری مرتبط باشند. اما هزینه‌های سربار خصوصیات یکسانی ندارند که بتوان آنها را به یک پروژه خاص مرتبط کرد. هزینه سرمایه از هزینه‌های مستقیم و سربار متمایز هستند، چرا که ممکن است دارای صفاتی مخصوص به سرمایه گذاری، نظیر مخاطرات تجاری و عوامل جریان وجه نقد باشند.

علاوه بر پروژه و هزینه‌های مرتبط با آن شامل هزینه‌های مستقیم، سربار و هزینه سرمایه، نمودار ER برای سیستم اطلاعاتی پیوسته ABC و EVA به جزء پنجمی نیز احتیاج دارد و آن نوع فعالیت است. فعالیت‌ها ابزاری برای ردیابی سربار ساخت، در یک پروژه هستند. علاوه بر این، گاهی فعالیت‌ها برای ردیابی هزینه‌های سرمایه به کار می‌روند.

تمام این پنج جزء با یکدیگر در ارتباط هستند. این

عنوان چند به چند تعریف کرد. از آن جایی که یک پروژه ممکن است هزینه‌های مستقیم بسیاری داشته باشد و یک هزینه مستقیم خاص صرفاً با یک پروژه در ارتباط باشد، رابطه بین جزء پروژه و جزء هزینه مستقیم، یک به چند است.

پس از آنکه مدل فرضی ER برای سیستم اطلاعاتی پیوسته ABC و EVA طراحی شد در مرحله بعد طراحی منطقی پایگاه داده یا ترسیم مدل داده‌ها انجام می‌گیرد. در نهایت فرایند طراحی سیستم اطلاعاتی پیوسته ABC و EVA با مرحله طراحی فیزیکی پایگاه داده‌ها تکمیل می‌شود. طی این مرحله ساختارهای ذخیره‌ای و سازماندهی فایل‌های سیستم ایجاد می‌شود.

شرح

در طی این مرحله مزایای استفاده از سیستم اطلاعاتی پیوسته ABC و EVA ارائه و اثر بخشی این سیستم بر فرآیند تصمیم‌گیری یک شرکت و فعالیت‌های فراگیر تجاری نشان داده شده است. داده‌های به کار رفته در این قسمت نتیجه مطالعات انجام شده در مورد شرکت‌های تولیدی با تکنولوژی بالاست.

به منظور دستیابی به این اهداف، شرکتی را فرض کنید که در سال گذشته دو پروژه را به اتمام رسانده است: پروژه X پروژه Y.

این دو پروژه فرضی، از نظر هدف داده‌های اقتصادی طبق مطالعات شرکت، یکسان هستند. پروژه X شامل سیستم اطلاعاتی در یک شرکت کوچک تولیدی با کمتر از ۵۰ کارمند و فروش تقریبی ۵ میلیارد ریال در سال است. این سیستم اطلاعاتی یک سیستم چند منظوره است که مدیریت مربوط به امور مشتریان، رسیدگی به حساب‌ها، برنامه‌های

بر خلاف تخصیص مستقیم سرمایه که می‌تواند مستقیماً در یک پروژه ردیابی شود، هزینه سرمایه‌ای را نمی‌توان به طور مستقیم ردیابی کرد. سرمایه‌ای تحت عنوان سرمایه تخصیص یافته غیرمستقیم حاصل از هزینه سرمایه وجود دارد که در مجموع توسط چندین پروژه مصرف می‌گردد. هزینه سرمایه برای تجهیزاتی که در چندین پروژه به طور مشترک مورد استفاده قرار می‌گیرد نمونه‌ای از تخصیص غیرمستقیم هزینه سرمایه است. یکی از راه‌های تخصیص این هزینه‌ها به کارگیری فعالیت‌ها به عنوان واسطه‌ای برای ردیابی آنهاست. فرض می‌کنیم وسیله نقلیه‌ای در اختیار مدیری قرار گرفته است که بر دو پروژه یا بیشتر نظارت می‌کند. در این صورت مسافت طی شده به محل استقرار پروژه، می‌تواند به عنوان ابزاری برای محاسبه هزینه سرمایه در رابطه با مخارج اتومبیل مورد استفاده قرار گیرد. در این صورت تخصیص غیرمستقیم سرمایه می‌تواند با استفاده از

یکی از فاکتورهای هزینه سرمایه مانند فاصله دفتر مدیر تا مکان پروژه، در پروژه ردیابی شود. بنابراین در مواردی که هزینه سرمایه ناشی از تخصیص غیرمستقیم سرمایه باشد، یک ارتباط بین جزء پروژه و جزء فعالیت و از طرف دیگر بین جزء فعالیت و جزء هزینه سرمایه وجود دارد.

اغلب ارتباطات بین اجزاء به

عنوان «many to many» چند به چند است. برای مثال آماده سازی تولید یک محصول جدید شاید به چندین نوع فعالیت از جمله تماس با مشتریان، نظارت بر پروژه، خرید و نصب تجهیزات جدید ارتباط داشته باشد. همچنین امکان دارد یک فرد بر چندین پروژه یک شرکت نظارت کند. بنابراین ارتباط بین جزء پروژه و جزء فعالیت را می‌توان به

در مواردی که هزینه سرمایه

ناشی از تخصیص غیر مستقیم

سرمایه باشد، یک ارتباط

بین جزء پروژه و جزء

فعالیت و از طرف دیگر بین

جزء فعالیت و جزء هزینه سرمایه

وجود دارد

سخت افزاری، میزان استفاده نرم افزاری، برنامه ریزی پروژه، کنترل پروژه، تهیه اسناد و پشتیبانی مشتریان است. (مبالغ به میلیون ریال است) (جدول ۱)

پس از ردیابی هزینه سربار پروژه های X, Y هزینه های مستقیم و سربار از درآمد کسر می شود. (جدول ۲)

بر اساس ABC هر دو پروژه، سود یکسانی خواهند داشت، در حالی که سیستم ABC میزان سرمایه لازم برای پشتیبانی این دو پروژه را محاسبه نکرده است. برای محاسبه متوسط سرمایه، جریان نقدی مثبت و منفی در پایان هر ماه محاسبه می شوند. در مجموع برای افزایش دقت، باید مصرف هزینه های یک شرکت به طور روزانه محاسبه شود. جدول ۳ محاسبه میانگین مصرف سرمایه برای پروژه های X و Y را نشان می دهد. (جدول ۳)

کاری و فعالیت های حسابداری را انجام می دهد. پروژه Y عبارت از به کارگیری یک سیستم اطلاعاتی منابع انسانی در یک شرکت در اندازه های متوسط با تقریباً ۲۰۰۰ کارمند و ۲۰۰ میلیارد ریال فروش سالانه است. این سیستم اطلاعاتی شامل داده های پرسنلی، اطلاعات در زمینه بیمه، ثبت دستمزد و پرداخت ها، تعطیلات و مرخصی کارمندان است؛ همچنین سوابق و مهارت ها و ارزشیابی هر کارمند در آن نگهداری می شود.

این شرکت می خواهد از چنان سیستم اطلاعاتی استفاده کند که هدفش ارزیابی نهایی سوددهی اقتصادی پروژه X, Y باشد. این سیستم به ذخیره سازی، بازیافت و پرداخت داده های لازم برای محاسبات در قالب زمان نیاز دارد. پس از این مرحله، یک مدل طراحی می شود که از شش فعالیت اصلی اقتصادی به منظور ردیابی هزینه سربار استفاده می گردد. این شش فعالیت شامل میزان استفاده

جدول ۱- فعالیت اصلی اقتصادی

Activity	Activity Cost	Project X	Project Y
Acquisition of Hardware	۲۵,۰۰۰	۱۵,۰۰۰	۱۰,۰۰۰
Acquisition of Software	۲۵,۰۰۰	۱۵,۰۰۰	۱۰,۰۰۰
Project Planning	۳۰,۰۰۰	۱۵,۰۰۰	۱۵,۰۰۰
Project Control	۱۰۰,۰۰۰	۶۰,۰۰۰	۴۰,۰۰۰
Document Preparation	۲۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰
Customer Support	۱۰۰,۰۰۰	۳۵,۰۰۰	۶۵,۰۰۰
Total	۳۰۰,۰۰۰	۱۵۰,۰۰۰	۱۵۰,۰۰۰

جدول ۲- سود عملیاتی

	Project X	Project Y
Revenues	۴۰۰,۰۰۰	۴۰۰,۰۰۰
Direct cost	-۲۰۰,۰۰۰	-۲۰۰,۰۰۰
Overhead cost	-۱۵۰,۰۰۰	-۱۵۰,۰۰۰
Operating Profit	۵۰,۰۰۰	۵۰,۰۰۰

حالی که این میزان برای پروژه Y مثبت است. دلیل اصلی این اختلاف مصرف نسبتاً زیاد سرمایه برای پروژه X بوده است.

نتیجه این که، سیستم اطلاعاتی پیوسته ABC و EVA می‌تواند برای مدیریت پروژه، مفید واقع شود و در عمل باعث تقویت توان تجاری شرکت گردد.

پس از این مرحله میزان هزینه‌های سرمایه با نرخ ۲۵٪ محاسبه خواهد شد. (جدول ۴)

برای محاسبه ارزش افزوده اقتصادی برای هر دو پروژه، میزان مصرف سرمایه از سود عملیاتی کم می‌شود.

بر اساس سیستم اطلاعاتی پیوسته ABC و EVA معلوم شد که ارزش افزوده اقتصادی برای پروژه X منفی است، در

جدول ۳- محاسبه میانگین مصرف سرمایه

Month	Project X			Project Y		
	Expenses	Payment	Balance	Expenses	Payment	Balance
۱	-۹۰,۰۰۰		-۹۰,۰۰۰	-۵۵,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۴۵,۰۰۰
۲	-۱۰۰,۰۰۰		-۱۹۰,۰۰۰	-۳۰,۰۰۰		۱۵,۰۰۰
۳	-۳۰,۰۰۰		-۲۲۰,۰۰۰	-۱۰,۰۰۰		۵,۰۰۰
۴	-۳۰,۰۰۰		-۲۵۰,۰۰۰	-۱۰,۰۰۰		-۵,۰۰۰
۵	-۲۰,۰۰۰		-۲۷۰,۰۰۰	-۳۰,۰۰۰		-۳۵,۰۰۰
۶	-۲۰,۰۰۰		-۲۹۰,۰۰۰	-۳۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۳۵,۰۰۰
۷	-۱۰,۰۰۰		-۳۰۰,۰۰۰	-۲۰,۰۰۰		۱۵,۰۰۰
۸	-۱۰,۰۰۰		-۳۱۰,۰۰۰	-۲۰,۰۰۰		-۵,۰۰۰
۹	-۱۰,۰۰۰		-۳۲۰,۰۰۰	-۲۰,۰۰۰		-۲۵,۰۰۰
۱۰	-۱۰,۰۰۰		-۳۳۰,۰۰۰	-۲۰,۰۰۰		-۴۵,۰۰۰
۱۱	-۱۰,۰۰۰		-۳۴۰,۰۰۰	-۵۰,۰۰۰		-۹۵,۰۰۰
۱۲	-۱۰,۰۰۰	۴۰۰,۰۰۰	۵۰,۰۰۰	-۵۵,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰	۵۰,۰۰۰
Average			-۲۳۸,۳۰۰			-۳,۷۵۰

جدول ۴- محاسبه ارزش سرمایه

Average Capital	۲۳۸,۳۰۰	۳,۷۵۰
Capital Cost Rate	۲۵٪	۲۵٪
Capital Cost	۵۹,۵۷۰	۹۳۷/۵

جدول ۵- ارزش افزوده اقتصادی

Operating Profit	۵۰,۰۰۰	۵۰,۰۰۰
Capital Cost	-۵۹,۵۷۰	-۹۳۷/۵
Economic Value Added	-۹,۵۷۰	۴۹,۰۶۲/۵

5. Hubbell, W.W.(1996a, spring). *Combining Economic Value Added and Activity-Based Management. Journal of Cost Management*, 10(1),18-29.

6. Hubbell, W.W. (1996b,summer). *A Case Study in Economic Value Added and Activity-Based Management. Journal of Cost Management*, 10(2),21-29.

7. Roztocki, N. (2000a). *The Integrated Activity-Based Costing and Economic Value Added Information system, Proceeding from the 2000 SAM International Management Conference*, 513-520.

8. Roztocki, N. (2000b). *The Integrated Activity-Based Costing and Economic Value Added system as Strategic Management Tool: A Field Study. Proceeding from the 2000 Conference on Manufacturing and Management*, 84-89.

9. Roztocki, N., & Needy, K.L. (1999,June). *Integrating Activity-Based Costing and Economic Value Added in Manufacturing. Engineering Management Journal*, 11(2),17-22.

10. Roztocki, N., & Needy, K.L. (2000). *Variation in Production Volume: the Impact of Using an Integrated ABC-and-EVA System to Reduce Distortions in Product Costs. Proceedings from the 2000 ASEM National Conference*, 341-346.

11. Roztocki, N., Valenzuela, J, f., Porter, J.D., Monk, R, M., & Needy, K, L.(1999). *A Procedure for Smooth Implementation of Activity Based Costing in Small Companies. Proceeding from the 1999 ASEM National Conference*, 279-288.

همان طور که اشاره شد، استفاده از نتایج پایگاه داده ABC و EVA برای ردیابی هزینه های سربار و میزان مصرف سرمایه، بسیار سودمند است. در حالی که استفاده از روش های سنتی مبتنی بر حجم، این امکان را از دست می دهد. بنابراین استفاده از رویکردهای جدیدتر و قابل فهم تر، مانند سیستم اطلاعاتی پیوسته ABC و EVA، برای طراحان پایگاه داده که قصد خلق سیستم های اطلاعاتی محاسبه هزینه برای مدیریت پروژه را داشته باشند، سودمند خواهد بود.

در کل، این سیستم پیشنهادی به خصوص برای پروژه هایی با هزینه سربار و هزینه سرمایه بالا، سودمند به نظر می رسد. مثلاً اگر هزینه های مستقیم پروژه هایی که یک شرکت در دست دارد، نسبتاً پایین باشند، مدیران باید بطور جدی از این سیستم استفاده کنند. این دقت بالا در محاسبه، اطلاعات قابل اطمینانی برای هدایت پروژه ها در اختیار مدیران خواهد گذاشت.

منابع

1. Cooper, R.(1988a,Summer).*The Rise of Activity - Based Costing- Part One: what is an Activity-Based Cost System? Journal of Cost Management*,(2),45-54.

2. Cooper, R. (1988b,Fall). *The Rise of Activity-Based Costing-Part Two: when Do I Need an Activity-Based Cost System? Journal of Cost Management*,2(3),41-48.

3. Cooper, R, & Slagmulder, R. (1999,January). *Integrating Activity-Based Costing and Economic Value Added. Management Accounting*, 80(7),16-17.

4. Elmasri, R, & Navathe, S. B. (2000). *Fundamentals of Database Systems*, Melno Park, CA: Addison Wesley.

تازه‌های

دانش و پژوهش حسابداری

ناصر پرتوی

بهادر ناییبی

تازه‌های دانش و پژوهش حسابداری، بخش جدیدی در فصلنامه می‌باشد که با هدف معرفی رویدادها و تحولات نوین دانش حسابداری ارائه خواهد گردید. از کلیه استادان، اعضای انجمن، صاحب‌نظران، دانشجویان تقاضا دارد با نظرات خود ما را در بهبود این بخش یاری رسانند.

سومین شماره مجله
فن آوری‌های نوین
در حسابداری منتشر شد

سومین شماره مجله فن آوری‌های نوین در حسابداری (Journal of Emerging Technologies in Accounting) که نشریه بخش هوش مصنوعی و فن آوری‌های نوین انجمن حسابداری آمریکا است، منتشر شد. هدف از انتشار این مجله ارائه مباحث و ایده‌های جدید در زمینه‌های تکنولوژیک مرتبط با حسابداری است که غالباً در سایر نشریات مورد اشاره قرار نمی‌گیرند. بنا بر اظهار Mikols A. Vasahelyi سردبیر این نشریه از دانشگاه Rutgers، موضوعاتی نظیر گزارشگری مالی تحت وب، XBRL، حسابرسی مستمر، از جمله مواردی هستند که در حال حاضر مورد توجه این بخش از انجمن حسابداری آمریکا (AAA) می‌باشند. دسترسی به عناوین و خلاصه مقالات از طریق سایت انجمن حسابداری آمریکا امکان‌پذیر است.

پروژه جدید GASB جهت کمک به دولت‌ها برای
گزارش عملکرد

دولت کمک خواهد نمود تا پیشرفت‌های خود را در این راستا به نحو مناسب به شهروندان گزارش نماید. البته دولت‌ها می‌توانند به صورت اختیاری از این نوع گزارشگری استفاده نمایند و GASB اعتقاد دارد که این استاندارد امکان ارزیابی منتخبان مردم (دولت‌ها) را در راستای دستیابی به اهداف اجتماعی خود فراهم می‌آورد.

هیأت استانداردهای حسابداری دولتی، مقاله خلاصه‌ای را در رابطه با این استاندارد جدید در پایگاه اینترنتی خود به آدرس زیر ارائه نموده است:

[Http://www.gasb.org/plain-language_documents/SEA_PLA.Pdf](http://www.gasb.org/plain-language_documents/SEA_PLA.Pdf)

هیأت استانداردهای حسابداری دولتی (GASB)، گزارش داد که پروژه‌ای را در دستور کار قرار داده است که به دولت‌ها کمک می‌کند تا دست‌آوردهای خود را به‌طور مؤثرتری به اطلاع عموم برسانند.

این پروژه که گزارشگری خدمات و دستاوردهای دولت (SEA) نام دارد، به دولت‌ها کمک می‌نماید تا از معیارهای مناسبی برای سنجش نتایج اقدامات خود در راستای سیاست‌های اجتماعی و دستاوردهای عمومی استفاده نمایند. به‌طور مثال، در صورتی که دولت هدف افزایش درصد فارغ‌التحصیلان دوره دبیرستان را داشته باشد، گزارشگری SEA به

SEC رویکرد خود را در باره IFRS تعدیل می کند

کمیسیون بورس و اوراق بهادار آمریکا (SEC) به دنبال میزگرد ماه گذشته خود اعلام کرد که اقدامات جدیدی را در قبال به کارگیری استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی (IFRS) توسط شرکت هایی که سهام آنها در بورس های آن کشور مورد معامله قرار می گیرند، به انجام خواهد رساند. بنا بر این اطلاعیه، پیش نویس اصلاحیه قانون کنونی احتمالاً در تابستان امسال جهت اظهارنظر عمومی منتشر خواهد گردید و بر اساس آن شرکت های خصوصی خارجی که سهام آن ها توسط SEC مورد پذیرش قرار گرفته است، امکان استفاده از استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی را جهت ارائه گزارش عملکرد خود خواهند یافت و بر این اساس، آنها امکان می یابند که خود از بین اصول پذیرفته شده حسابداری در آمریکا (GAAP) و یا IFRS یکی را برگزینند. همچنین کمیسیون در نظر دارد تا بیانیه ای را منتشر نماید که براساس آن، ضمن برخورد یکسان با شرکت های آمریکایی و خارجی، هر دو این امکان را جهت انتخاب چهارچوب گزارشگری آمریکا و یا استانداردهای بین المللی داشته باشند. بر اساس قوانین کنونی، شرکت های خصوصی پذیرفته شده توسط SEC که گزارشگری خود را بر مبنای استانداردهای بین المللی حسابداری و یا اصول پذیرفته شده سایر کشورها (غیر از آمریکا) انجام می دهند، ملزم هستند که گزارشات خود را بر مبنای GAAP آمریکا نیز ارائه کنند.

Mary Stone جایزه سال ۲۰۰۷ استاد برجسته حسابداری را از آن خود کرد

جایزه استاد برجسته آموزش حسابداری در سال ۲۰۰۷ به خانم Mary Stone از دانشگاه Alabama رسید. انجمن حسابداری آمریکا از سال ۱۹۷۳، هر ساله این جایزه را به پاس تلاش های اعضای هیأت علمی حسابداری که بیشترین تلاش را در توسعه دانش، انجام تحقیقات و یا آموزش حسابداری در طول سالیان متمادی داشته اند، اعطا می نماید. معیارهای انتخاب پژوهشگران برای اعطای این جایزه، مقالات و کتب منتشر شده، نوآوری های آموزشی، راهنمایی و مشاوره دانشجویان حسابداری در مقاطع کارشناسی و یا تحصیلات تکمیلی، حضور فعال در انجمن های علمی و حرفه ای و نیز راهنمایی و کمک فکری و ذهنی به دانشجویان می باشد. این جایزه تاکنون به صاحبانمان زیادی از حسابداری نظیر Robert, Yuji Ijiri و Kaplan و George Foster و بسیاری دیگر اعطا شده است. هم چنین جهت ارج نهادن به تلاش های ایشان مبلغ ده هزار دلار نیز به صورت جایزه به ایشان اعطا می گردد.

چهارمین کنفرانس بین المللی حسابداری مدیریت در مالزی برگزار می گردد

دانشکده اقتصاد و بازرگانی دانشگاه Kebangsaan مالزی، اقدام به برگزاری چهارمین کنفرانس بین المللی حسابداری مدیریت با حضور شرکت کنندگانی از آسیا، اروپا، آمریکا و استرالیا در پانزدهم الی هفدهم آگوست سال ۲۰۰۷ در شهر کوالالمپور نموده است. این کنفرانس حوزه های مختلف حسابداری مدیریت را شامل می گردد و در عین حال حوزه اصلی مورد بحث در چهارمین کنفرانس، "جایگاه حسابداری در شرایط رقابت پایدار اقتصادی" می باشد. متقاضیان جهت شرکت در این کنفرانس، تا تاریخ ۳۰ جولای مهلت دارند تا درخواست های خود را به کمیته اجرایی آن ارسال نمایند.

ارائه استاندارد جدید از سوی هیأت تدوین استانداردهای حسابداری مالی

هیأت تدوین استانداردهای حسابداری مالی (FASB) استانداردهای جدیدی را منتشر نمود که براساس آن به شرکت ها این اختیار داده می شود که برخی دارایی ها و بدهی های مالی خود را به ارزش بازار منعکس نمایند. هدف از این استاندارد کاهش پیچیدگی های موجود در حسابداری مشتقات مالی و به تبع آن نوسانات موجود در میزان سود گزارش شده به سبب اندازه گیری متفاوت دارایی ها و بدهی های مرتبط اعلام گردیده است. بر اساس این بیانیه که در قالب SAFS 159 منتشر گردیده است، شرکت ها اطلاعاتی اضافی را افشا خواهند نمود که براساس آنها سرمایه گذاران از تأثیر انتخاب روش ارزش های جاری به جای بهای تمام شده در راستای اندازه گیری ارزش دارایی های اشاره شده اطلاع لازم را کسب خواهند نمود. این استاندارد البته الزامات افشای سایر استانداردها نظیر استاندارد شماره ۱۵۷ (اندازه گیری ارزش های منصفانه) را از بین نخواهد برد.

فهرست اعضای حقوقی انجمن حسابداری ایران

ردیف	نام مؤسسه	ردیف	نام مؤسسه	ردیف	نام مؤسسه
۱	آ.س.پ	۳۸	دش و همکاران	۱	آذرمقیم
۲	آرک (گروه مهندسی نرم افزار)	۳۹	دقیق	۲	آرام فهیم
۳	الگوریتم پویا	۴۰	دل آرام	۳	ارقام پویا
۴	بامداد کامپیوتر	۴۱	دیلمی پور و همکاران	۴	ارقام کنکاش
۵	بانک سامان	۴۲	ذخایر	۵	ارقام نگر آریا
۶	بانک کارآفرین	۴۳	راهبرد پیام	۶	آریا بهروش
۷	بیمه کارآفرین	۴۴	رمز پویا	۷	آزمودگان
۸	پتروشیمی خارک	۴۵	رهبین	۸	آزموده کاران
۹	پردازش موازی سامان	۴۶	رهیافت اندیشان و همکاران	۹	آزمون تراز کویر
۱۰	تعاونی اعتبار ثامن الائمه	۴۷	رهیافت حساب تهران	۱۰	اصول پایه فراگیر
۱۱	تولیدی گاز لوله	۴۸	رهیافت و همکاران	۱۱	آگاه تدبیر
۱۲	داروسازی امین	۴۹	زانیاران نیکواندیش	۱۲	آگاه نگر
۱۳	دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال	۵۰	سپاهان تراز	۱۳	آگاهان تراز توس
۱۴	دانشگاه آزاد مرند	۵۱	سخن حق	۱۴	امین حساب
۱۵	دانشگاه صنعتی مالک اشتر	۵۲	سنجه حساب	۱۵	امین حسابرس افق
۱۶	رای پرداز	۵۳	شاخص اندیشان	۱۶	امین راهبرد
۱۷	سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار	۵۴	شایسته	۱۷	اندیشمند تدبیر
۱۸	سامانه آریا	۵۵	شراکت	۱۸	برترین پژوهشگر
۱۹	سرمایه گذاری ایرانیان	۵۶	شهود امین	۱۹	به روز آوران ژرف اندیش
۲۰	سرمایه گذاری سعدی	۵۷	صبح بهار البرز	۲۰	بهراد مشار
۲۱	سهامی بیمه البرز	۵۸	صدر	۲۱	بهمند
۲۲	شیشه همدان	۵۹	صدرامین تهران	۲۲	بیداران
۲۳	صنایع کاغذ سازی کاوه	۶۰	صلح سازان آینده	۲۳	پرتو حساب تهران
۲۴	صنایع موکت همدان	۶۱	عامر مشاور تهران	۲۴	پرسیان یاد
۲۵	طراحان سیستم پارسیان	۶۲	فراز مشاور	۲۵	پیام
۲۶	طرح اندیشان پویا	۶۳	فراگیر اصول	۲۶	پیمان مشهود
۲۷	فناوری پردازش ارقام	۶۴	فردا پدید و همکاران	۲۷	تأمین اجتماعی
۲۸	گروه صنعتی گلرنگ	۶۵	فریوران	۲۸	تلاش ارقام
۲۹	لیزینگ بانک اقتصاد نوین (سهامی خاص)	۶۶	فهیمنان و نوآوران درفش سپاهان	۲۹	توسعه سیستم های مالی و کیفیت سایان زنگان
۳۰	مجتمع فولاد سبا	۶۷	کرج محاسب	۳۰	حساب گستر پویا
۳۱	مشاورین پگاه سیستم پیشرو	۶۸	کوثر بنیاد تعاون بسیج	۳۱	حسابداران برگزیده
۳۲	مطالعات و پژوهش های بازرگانی	۶۹	گنجینه اعتماد و تدبیر	۳۲	حسابیار میزان
۳۳	مهندسی تک پیشرو رایانه	۷۰	محاسبین آگاه نگر	۳۳	خردمندان حساب
۳۴	مهندسی نرم افزار فرایم	۷۱	مفید راهبر	۳۴	دانش حساب
۳۵	نرم افزار فروردین	۷۲	ممیز	۳۵	دانشگر محاسب
		۷۳	نمودگر روش	۳۶	داوران حساب
		۷۴	نیک روشن	۳۷	دایارایان
		۷۵	هشیار بهمند		
		۷۶	همپیشگان		
		۷۷	هوشمند تدبیر		
		۷۸	یکتا تدبیر		

سپاسه بانک سامان

دارندگان محترم کلیه کارت‌های بانکی کشور
با خرید از طریق دستگاه‌های پایانه فروش بانک سامان
شما هم از برندگان ماهیانه ما باشید

یک امتیاز برای

خرید اینترنتی بلیط قطار، اتوبوس، هواپیما و...

یک امتیاز برای هر ۱۰۰,۰۰۰ ریال خرید با کارت

دو امتیاز در هر خرید برای دارندگان حساب‌های قرض الحسنه بانک سامان

یک امتیاز در هر خرید برای دارندگان حساب‌های کوتاه مدت و کارت‌های اعتباری بانک سامان

یک امتیاز به ازای پرداخت قبوض در چهار نوبت از طریق اینترنت

یک امتیاز برای
هر بار خرید با کارت

بانک سامان

مركز ارتباط با مشكلان ۰۲۱-۶۶۹۵۱۰۲۵

۰۲۱-۸۲۵۲۷۷

www.sb24.com

پورتال اینترنتی
سامان

www.sep.ir

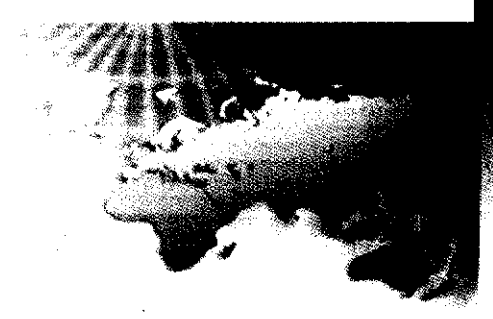
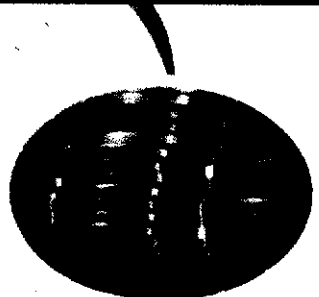

علمه النجوم

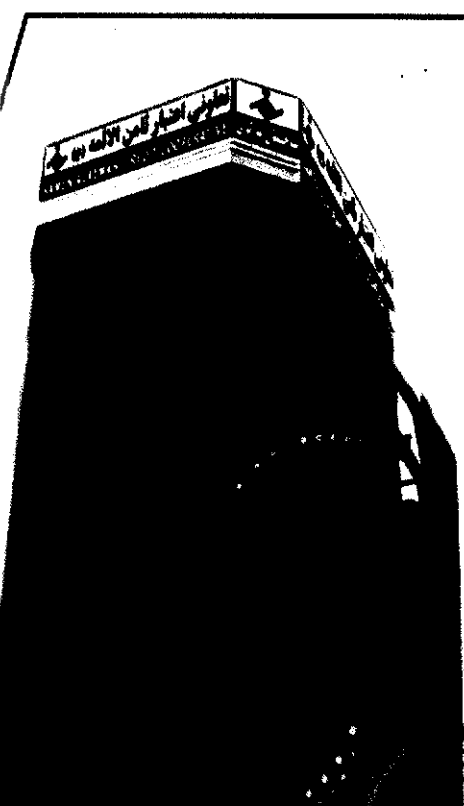
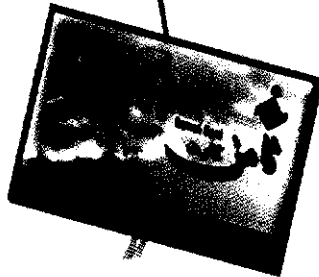
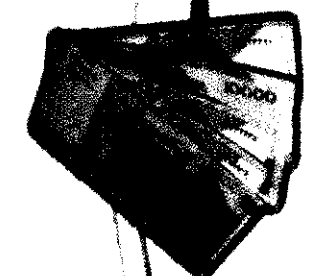
تعاونی اعتبار ثامن الائمه

تعاونی اعتبار ثامن الائمه
تعاونی اعتبار ثامن الائمه
تعاونی اعتبار ثامن الائمه
تعاونی اعتبار ثامن الائمه
تعاونی اعتبار ثامن الائمه
تعاونی اعتبار ثامن الائمه
تعاونی اعتبار ثامن الائمه
تعاونی اعتبار ثامن الائمه
تعاونی اعتبار ثامن الائمه
تعاونی اعتبار ثامن الائمه

با بیش از ۴۰۰ شعبه در سراسر کشور ارائه دهنده خدمات مالی و اعتباری

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

دفتر مرکزی: تهران - خیابان گاندی - خیابان ۱۵ - برج ثامن

فکس: ۸۷۹۳۴۹۳

تلفن: (۱۰ خط) ۸۲۰۷۲۲۲۰

نرخ سود علی الحساب سپرده‌ها

نرخ سود علی الحساب	نوع سپرده
۱۹٪	سپرده سرمایه گذاری بلند مدت (پنج ساله)
۱۸/۸٪	سپرده سرمایه گذاری بلند مدت (چهار ساله)
۱۸/۵٪	سپرده سرمایه گذاری بلند مدت (سه ساله)
۱۸٪	سپرده سرمایه گذاری بلند مدت (دو ساله)
۱۷/۵٪	سپرده سرمایه گذاری بلند مدت (یک ساله)
۱۵/۵٪	سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت ویژه (شش ماهه)
۱۳٪	سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت

سود علی الحساب سپرده های فوق بکلور روز شمار برداشت میگردد

حسابداری و دفترداری ده سطحی

حقوق و دستمزد و پرسنلی

کنترل صندوق و بانک و خزانه داری

اموال و داراییهای ثابت

برنامه ریزی و کنترل تولید و موجودی

انبار و حسابداری انبار

فروش و بخش و حسابداری فروش

قیمت تمام شده

نرم افزار جامع مالی و اداری

تمامی مستندات

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

بانکهای اطلاعاتی نامحدود (شرکتهای مختلف) با تعاریف و اسناد مستقل، سالهای مالی متعدد برای هر بانک اطلاعاتی، کاربران متعدد با رمز عبور و حدود دسترسی قابل تعریف، امکان استفاده بصورت تک کاربره و شبکه، امکان بکارگیری در چند محل جغرافیایی مختلف و تبادل و یکسان سازی اطلاعات توسط Outlook ارسال اطلاعات و گزارشها و فهرستها به Excel پشتیبانی کلیه چاپگرها، حفاظت و مقاومت بسیار بالا در مقابل خرابی اطلاعات و قطع برق، امکانات بسیار پیشرفته جهت جستجوی اطلاعات و اسناد و گزارشها، قابلیت طراحی گزارشهای جدید با امکان تعریف ستونها و جدول و شرایط بصورت پارامتریک، مدیریت چاپ بسیار قوی با امکانات تعریف نوع کاغذ، فونت، رنگ، چلیک، سربرگ، آرم، سطر بندی، حواشی و تعیین ستونهای مورد نیاز در کلیه گزارشها و دفاتر و فهرستهای برنامه راهنمای Online به اضافه کتاب راهنمای جامع، برنامه نویسی تحت محیط Windows با استفاده از SQL Server و Delphi امکانات درج، ادغام، جایگزینی، حذف، تغییر تاریخ، درج ردیف... برای اسناد حسابداری در مرحله تنظیم، حسابداری ارزی کامل با امکان تهیه دفتر و ترازهای ریالی - ارزی - تهیه دفاتر روزنامه، کل، معین، تفصیلی و انواع تراز دورهای با امکان تعیین محدوده برای بیش از یک دوره مالی، گزارشهای متعدد ترازنامه سود و زیان و صورتهای مالی، صدور خودکار اسناد افتتاحیه و اختتامیه، ارسال و دریافت حسابها و اسناد حسابداری توسط فایل، دیسکت و مودم، ... به اضافه صدها قابلیت و مزیت منحصر بفرد دیگر.

www.farvardinsoft.com

تهران، خیابان آفریقای شمالی، خیابان گفتم، شماره ۲۱/۱، واحد ۴

تلفن واحد فروش: ۲۲۰۲۷۵۴۱ پست الکترونیک: info@farvardinsoft.com

اطلاعیه

طراحی کدینگ های حسابداری و اطلاعاتی کلیه سیستم ها
طراحی فرم ها، روش ها و گردش عملیات هر یک از سیستم ها با استفاده از Work flow در محیط شبکه
طراحی بانک های اطلاعاتی با استفاده از بانک اطلاعاتی Ms Sqlserver
برنامه نویسی سیستم ها با استفاده از Vb.Net2005
امکان اجرای پروژه در محیط های LAN و WAN
آموزش کارکنان برای اجرای بهینه سیستم ها
نظارت بر اجرای سیستم ها
سایر خدمات مشاوره ای و کارشناسی در ارتباط با موضوعات فوق و اجرای پروژه.

انجمن حسابداری ایران با همکاری مجرب ترین کارشناسان در زمینه طراحی سیستمهای اطلاعاتی و فن آوری اطلاعات، آمادگی خود را برای اجرای پروژه های زیر اعلام می دارد:

۱- طراحی و استقرار سیستم حسابداری صنعتی

۲- طراحی و استقرار سیستم های اطلاعاتی حسابداری (AIS)

۳- طراحی و استقرار سیستم های اطلاعاتی مدیریت (MIS)

۴- طراحی و استقرار سیستم های برنامه ریزی منابع سازمان (ERP)

مراحل اجرایی هر پروژه شامل:
تهیه گزارش شناخت

لوح فشرده نشریات

1. Accounting review (دوره ۸۰ ساله)
2. Accounting Horizons (دوره ۲۰ ساله)
3. Issues in Accounting Education (دوره ۲۰ ساله)
4. Abacus (دوره ۴۰ ساله)
5. Journal of Finance (دوره ۶۰ ساله)
6. Accountancy (دوره ۴۰ ساله)
7. Auditing (دوره ۲۵ ساله)
8. Behavioral Research in Accounting (دوره ۱۵ ساله)
9. European Accounting Review (دوره ۱۲ ساله)
10. Journal Of Applied Finance (دوره ۱۴ ساله)
11. Journal Of Financial & Quantitative Analysis (دوره ۲۰ ساله)
12. Journal Of Information Systems (دوره ۲۰ ساله)
13. Management Accounting Quarterly (دوره ۷ ساله)
14. Accounting Organization and Society (دوره ۲۰ ساله)
15. Accounting Forum (دوره ۲۰ ساله)
16.

بدینوسیله به اطلاع کلیه دانشگاه ها، مراکز پژوهشی، آموزشی و تحقیقاتی، کتابخانه ها و کلیه اشخاص حقوقی و حقیقی می رساند، انجمن حسابداری ایران در راستای رسالت خود مبنی بر ارتقاء سطح دانش جامعه حسابداری، در اقدامی منحصر به فرد تعداد محدودی لوح فشرده تمام متن بیش از یکصد عنوان از نشریات لاتین منتشر شده در حوزه حسابداری، حسابرسی، امور مالی و سرمایه گذاری، تجارت و امور بانکی و سیستم های اطلاعاتی را (در قالب ماهنامه، فصلنامه، خبرنامه و...) با قابلیت چاپ تهیه و آمادگی توزیع آن را بین متقاضیان با قیمتی مناسب دارد. متقاضیان جهت اطلاعات بیشتر و تهیه این بانک های اطلاعاتی با دفتر انجمن تماس حاصل فرمایند.

گزارش هم‌اندیشی ملی نقش بورس اوراق بهادار در اجرای اصل ۴۴

واگذاری ۷/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ سهام

از سوی دولت برای کسب درآمد

هم‌اندیشی ملی نقش بورس اوراق بهادار در اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ در سی‌ام اردیبهشت ماه سال جاری در سالن همایش‌های رازی توسط شرکت بورس اوراق بهادار در حالی برگزار شد که نقش این اصل برای تسریع روند خصوصی‌سازی بسیار پراهمیت و قابل توجه خواهد بود.

به چالش می‌آورد. در ابتدا دکتر علی رحمانی دبیر همایش و مدیر عامل بورس اوراق بهادار سخنانی شفاف در اجرائی کردن اصل ۴۴ ارائه کرد.

از جمله مقامات مسئول شرکت کننده در این هم‌اندیشی دکتر دانش جعفری وزیر امور اقتصاد و دارایی بود که توجه به اهداف سیاست‌های کلی اصل ۴۴ را به عنوان مجموعه و بسته نرم‌افزاری که باید مورد توجه قرار گیرد مهم بر شمرد و این سیاست‌ها را الگویی برای توسعه اقتصادی دانست.

وی همچنین، خصوصی‌سازی را "انقلاب بزرگ اقتصادی" نامید و از واگذاری هفت تریلیون سهام توسط دولت در

هم‌اندیشی ملی نقش بورس اوراق بهادار که با حضور بسیاری از کارشناسان بازار، افراد برجسته در امور مالی کشور، همچنین مدیران شرکت‌های بورس، سرمایه‌گذاران، کارگزاران، قانونگذاران، قضات، تحلیلگران اقتصادی و مالی برگزار شد، در قالب چهار نشست تخصصی به بررسی مسایل بازار بورس پرداخت.

این نشست‌ها با موضوعات آماده‌سازی شرکت‌ها برای واگذاری در بورس، مزایای واگذاری سهام از طریق بورس، عرضه سهام در بورس و موضوعات بعد از واگذاری نقطه نظرات کارشناسان بازار سرمایه را با مسئولان شرکت کننده

افزود: شرکت‌ها باید اطلاعات شفاف و مناسب را به مردم ارائه کنند تا میزان اعتماد آنها به این بازار افزایش یابد.

در ادامه این نشست و در خصوص تعریف شفاف‌سازی دکتر ثقفی شفاف‌سازی اطلاعات و راهبری شرکتی را به منظور کشف قیمت عادلانه مطرح کرد و بر کیفیت اطلاعات به عنوان عامل مهم شفاف‌سازی و کشف قیمت عادلانه تأکید کرد.

در بخش دیگری از این نشست تخصصی دکتر صالح آبادی الزامات پذیرش شرکت‌ها در بورس را مطرح کرد و گفت: طبقه بندی بازارهای هدف باید در قوانین پیش بینی شود و بهتر است شرکت‌های حاضر در طیف بازارهای رقابتی مانند فولاد مبارکه و مس وارد بورس شوند.

وی افزود: با توجه به این که مقررات موجود با رویکرد اقتصاد دولتی و با این نگرش تهیه شده است مقررات زدایی جدی و تدوین مقررات جدید باید مورد توجه قرار گیرد.

همچنین رئیس سازمان بورس به امضای تفاهم‌نامه همکاری با بورس مالزی اشاره داشت و گفت: انعقاد این تفاهم‌نامه می‌تواند بورس ایران را با بورس‌های بین‌المللی پیوند بزند و شرایط را برای حضور شرکت‌های ایرانی در این بورس‌ها فراهم کند. وی افزود که شرکت‌های بزرگ کشور در آینده‌ای نزدیک در راستای اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی، وارد بورس خواهند شد.

پس از خاتمه نشست اول دکتر سلیمانی وزیر ارتباطات و فناوری گزارش اقدامات این وزارتخانه را در خصوص اجرای اصل ۴۴ ارائه کرد و بر این نکته تأکید کرد که ۷۸ درصد

راستای تکالیف بودجه‌ای برای کسب درآمد یاد کرد و افزود: تقویت بخش خصوصی و گسترش مالکیت عمومی در نهایت منجر به رشد اقتصادی به همراه عدالت اقتصادی و توزیع ثروت در میان مردم خواهد شد.

دانش جعفری مباحث مربوط به واگذاری سهام را یکی از مشکلاتی عنوان کرد که در حال حاضر در ارتباط با اجرای اصل ۴۴ وجود دارد و در این باره گفت: این توسعه متکی به منابع داخلی و خارجی است و در قانون بودجه سال ۸۶ تحقق درآمدهای هفت هزار میلیارد تومانی مطرح شده است که از این مقدار چهار هزار میلیارد تومان بابت بدهی دولت و سه هزار میلیارد باید وارد خزانه شود. بدین ترتیب باید ۱۰ هزار میلیارد تومان سهام به فروش برسانیم تا بتوانیم هدف سه هزار میلیارد تومانی را محقق کنیم.

وزیر اقتصاد همچنین درباره استفاده از منابع خارجی و لزوم افزایش ظرفیت بازار و همچنین تفاهم‌نامه با بورس ۳۲۰ میلیارد دلاری مالزی نیز سخن گفت.

در ادامه این هم‌اندیشی، نشست‌های تخصصی پیگیری شد. موضوع نشست نخست این هم‌اندیشی آماده‌سازی شرکت‌ها برای واگذاری در بورس بود که دکتر اکبری مشاور وزارت صنایع، دکتر ثقفی رئیس دانشکده حسابداری و مدیریت دانشگاه علامه طباطبایی و دکتر صالح آبادی رئیس سازمان بورس اوراق بهادار از اعضای این نشست بودند و دکتر پرتوی دبیر کل انجمن حسابداری ایران نیز اداره‌کننده این نشست بود.

در این نشست ابتدا دکتر اکبری مسائل اصلی در خصوص آماده‌سازی شرکت‌ها نظیر ساختارهای قانونی، اقتصادی، مالی و انسانی را مطرح کرد و افزود: وزارت صنایع و معادن بر اساس اصل ۴۴ قانون اساسی باید سهام شرکت‌های ذوب آهن اصفهان، فولاد مبارکه مس سرچشمه کرمان، شرکت ملی مس و ایرکو را به بخش خصوصی واگذار کند که البته تاکنون سهام برخی از آنها در بورس ارائه شده است.

وی در ادامه ضرورت آماده‌سازی قبل از واگذاری سهام شرکت‌ها را شامل اصلاح ساختار مالی، توجه به ساختار انسانی و اصلاح سیستم‌های مناسب مدیریت را برشمرد و

طور همزمان در نظر گرفته شود. وی از تبلور قدرت و حاکمیت در نظرات بهینه دولت به جای دخالت در امور بخش خصوصی نیز سخن گفت.

در نشست دوم دکتر کرد زنگنه و دکتر قائمی نقطه نظرات خود را ارائه کردند و پس از نماز و صرف ناهار سومین نشست با حضور دکتر جهانخانی، مهندس پورمند، دکتر طالبی در حالی برگزار شد که دکتر عبده تبریزی اداره این نشست را به عهده داشت در نشست آخر که چهارمین نشست هم اندیشی بود آیت اله دری نجف آبادی، دکتر مصباحی مقدم و دکتر اسلامی بیدگلی حضور داشتند اداره این نشست به عهده دکتر احمدپور بود که با پایان گرفتن این نشست، هم اندیشی ملی بورس و اصل ۴۴ در ساعت ۱۶/۴۵ خاتمه یافت.

خبرنگار فصلنامه

کشورهای دنیا رقابت در بخش تلفن همراه را پذیرفته اند، اما بسیاری از آن ها در زمینه اپراتورهای خصوصی با رقم زیر ۵۰ درصد روبه رو هستند.

وی در این زمینه افزود: از آنجا که در زمینه های مربوط به مخابرات به زیر ساخت ها و پیش نیازهای بسیاری نیاز است سرعت واگذاری کند است اما انحصارات در اینترنت کمتر بوده و بخش خصوصی با سرعت بیشتری رشد کرده است.

حجت الاسلام والمسلمین شاهی عربلو، رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس که سخنان ایشان همواره مورد توجه حسابداران و حسابرسان می باشد، گزارشی از اقدامات کمیسیون اقتصادی را برای حاضرین در هم اندیشی ارائه کرد و اظهار داشت: اصل ۴۴ به معنی واگذاری و خصوصی سازی هم در مدیریت و هم در مالکیت است که باید هر دو توامان و به

راهنمای مؤسسات حسابداری

مؤسسه حسابداری آریا

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

فتحعلی ولاتی
مرتضی شعبانی
فرامرز میرزایی صلحی

نشانی: تهران - خ ملاصدرا - شیراز جنوبی
انتهای گرمسار شرقی - ساختمان کردستان
واحد ۶

تلفن: ۸۸۰۳۴۴۰۶

فکس: ۸۸۰۳۴۴۸۲

کد پستی: ۱۴۳۵۸۸۴۱۴۳

مؤسسه حسابداری آرموگان

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

مهرداد آل علی
فرهاد فرزاد

نشانی: تهران - خیابان کریم خان زند
خ حافظ - پلاک ۷۰۱ - طبقه ۴

تلفن: ۸۸۸۰۳۴۶۵-۸۸۸۰۲۶۳۹

فکس: ۸۸۹۲۶۷۵۴

صندوق پستی: ۱۴۳۳۵-۷۹۷

مؤسسه حسابداری آزموه کاران

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

مسعود بختیاری سوجیلاقی
علی اصغر فرخ
علی خیراندیش
جعفر نیکدل

نشانی: تهران - میدان آرژانتین - خیابان الوند
خیابان ۲۷ - پلاک ۱۹ - طبقه ۲

تلفن: ۸۸۷۹۲۵۷۹

فکس: ۸۸۷۷۱۳۸۰

صندوق پستی: ۷۳۱۸-۱۹۳۹۵

مؤسسه حسابداری آگاه تدبیر

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

سعید برهانی
سیامک فتحی دهکردی

نشانی تهران: شهرک قدس - بلوار فرزادی
بعد از چهار راه دریا - نبش کوچه ایرانی
ساختمان مروارید - واحد یک

تلفن: ۲۲۳۶۷۷۸۳ فکس: ۲۲۳۶۷۷۸۴

نشانی اصفهان: خیابان چهار باغ بالا
مجتمع پارسیان - طبقه دوم - واحد ۴۰۶

تلفن: ۰۳۱۱-۶۲۷۴۹۹۱

فکس: ۰۳۱۱-۶۲۷۳۵۶۹

مؤسسه حسابداری و خدمات مدیریت ارقام پویا

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

نیما اخباری
محمد رضا غرویان
مرتضی قندچی

نشانی: مشهد - بلوار وکیل آباد ۸ و ۱۰ - پلاک ۷۸
ساختمان ارقام پویا

دفتر تهران: خ پاسداران - خ ساقدوش - بوستان
نهم غربی - پلاک ۷۷

تلفن: ۰۵۱۱-۸۸۲۷۳۳۳-۴

فکس: ۰۵۱۱-۸۸۲۳۵۰۱

همراه: ۰۹۱۵۱۱۰۵۶۱۱

مؤسسه حسابداری ارقام نگر آریا

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

مصطفی احمدی وسطی کلایی
قاسم شیخانی
سید محمد رضوی
اسفندیار گرشاسبی

نشانی: تهران - خیابان شریعی - ترسیده به
خیابان بهار شیراز - پلاک ۴۱۱ - واحد شماره ۲

تلفن: ۷۷۵۰۱۹۱۳-۶۶۴۸۲۲۸۵

فکس: ۷۷۵۰۱۹۱۳

کد پستی: ۱۶۱۳۹۹۴۵۳۴

مؤسسه حسابداری و خدمات مدیریت اصول پایه فراگیر

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

ابراهیم موسوی
هوشنگ منوچهری
حسن صالح آبادی

نشانی: تهران - خیابان مطهری - جنب باشگاه
بانک سپه - پلاک ۴۳ - طبقه چهارم

تلفن: ۸۸۴۱۱۵۰۵ و ۸۸۴۲۲۵۳۴

کد پستی: ۱۵۶۷۷۱۷۸۶۶

صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۹۳۵

مؤسسه حسابداری و خدمات مدیریت برترین پژوهشگر

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

محمد حسین دادگستر
مصطفی باتقوا
محمد علی دعایی

نشانی: تهران - سعادت آباد - میدان کاج
مجتمع تجاری آداری سروستان
طبقه سوم - واحد ۲۰۸

تلفن: ۲۲۰۹۱۳۲۰ و ۴۳

فکس: ۲۲۰۸۰۸۱۷

کد پستی: ۱۹۹۷۹۹۸۲۵۵

مؤسسه حسابداری بهراد مشار

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

مهربان پروز
رضا یعقوبی
فریده شیرازی
شیرین مشیر قاطمی

نشانی: تهران - خیابان مطهری - خیابان فجر
(جم سابق) - پلاک ۲۹ - طبقه دوم

تلفن: ۸۸۳۲۶۵۲۷-۸

فکس: ۸۸۳۰۹۴۹۰

راهنمای مؤسسات حسابرسي

مؤسسه حسابرسي به روز نوران ژرف اندیش

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

حمید طبائنی زاده فشارکی
داریوش فارسی منش
عبدالناصر احمدیان مزرعه یزدی
علیرضا مسعود خرسندی

نشانی: تهران - خیابان دکتر شریعتی - نیش
میرداماد - ساختمان ۲۰۰۰ - طبقه دوم - واحد ۱۰

تلفن: ۲۲۲۲۴۴۵

فکس: ۲۲۹۱۳۲۴۰

کد پستی: ۱۴۳۵۸۸۴۱۲۲

مؤسسه حسابرسي پرتو حساب تهران

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

اصغر بختیاری
ناصر بیک

نشانی: تهران - خیابان کارگر شمالی - خیابان
نصرت - بعد از جمال زاده - پلاک ۲۵۰
واحد ۱۴

تلفن: ۳ و ۲ و ۶۶۹۰۷۹۵۲ و ۶۶۹۴۹۱۴۹

فکس: ۶۶۹۰۷۹۵۳ و ۶۶۹۴۹۱۴۹

کد پستی: ۱۴۱۹۸-۵۳۸۱۱

مؤسسه حسابرسي و خدمات مدیریت حسابسان نوآندیش

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

منصور خداپرست
داود غرقابی
فرهاد خلیلی

نشانی: تهران - خ شهید بهشتی - خ صابونچی
(مهنار) - نبش کوچه ۷ - پلاک ۱۰۳ - طبقه ۳
واحد ۶

تلفن: ۸۸۵۳۱۰۸۶

فکس: ۸۸۵۳۱۰۸۷

سندوق پستی: ۱۵۳۳۷۶۳۱۱۸

مؤسسه حسابرسي و خدمات مدیریت حساب گستر پویا

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

اصغر خرمی دیزجی
علی صاره راز

نشانی: تهران - خیابان طالقانی
بعد از چهار راه بهار - کوچه وزین
پلاک ۵۶۳ - طبقه چهارم

تلفن: ۷۷۶۰۳۳۵۲

فکس: ۷۷۵۰۷۵۴۸

مؤسسه حسابرسي گردنمدان حساب

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

ایرج نجفیان
فرهاد بهزادی
محمد حسین آبادی

نشانی: تهران - خیابان کارگر شمالی - نرسیده
به پمپ بنزین - کوچه اشراقی -
پلاک ۴ - طبقه دوم

تلفن: ۳-۶۶۹۱۵۶۸۲

فکس: ۶۶۴۳۹۵۵۵

سندوق پستی: ۱۴۱۴۵-۵۱۹

مؤسسه حسابرسي و خدمات مدیریت دانشگاه معاسب

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا و مدیران:

علی مصباحیان
حسن معلومات
محمد رضا عزیزی
محمد تقی رضایی
سید ابوالفضل دلقدندی
محمد باباپور

تلفن دفتر مرکزی:

۰۲۱-۶۶۵۹۱۱۵۷

۰۲۱-۶۶۵۹۱۱۵۸

۰۲۱-۶۶۹۱۳۱۱۱

شهد: ۰۵۱۱-۷۳۳۷۰۶۹

نریر: ۰۴۱۱-۵۲۶۲۰۳۱

سمنان: ۰۳۳۱-۳۳۲۰۵۰۰

اراک: ۰۸۶۱-۲۳۳۱۵۰۹

مؤسسه حسابرسي داوران حساب

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

شعبان حبیب پور کوچکی
نادر بسنده
محمد ابراهیم بصیرت

نشانی: تهران - خیابان قائم مقام فراهانی
خیابان شهدا - پلاک ۱۷ - طبقه ۴ - واحد ۱۷

تلفن: ۸۸۷۲۲۴۸۶۱-۸۸۷۲۲۴۸۶۱

فکس: ۸۸۷۲۲۴۲۴۲

سندوق پستی: ۱۴۳۳۵-۱۳۳۳۶

مؤسسه حسابرسي و خدمات مالی داپارا پان

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

علی امانی
غلامحسین دوانی
عبدالحسین فرزنان

نشانی: خ شهید بهشتی - خ سرفراز - خ هفتم
پلاک ۴۱ - ورودی پارکینگ

تلفن: ۸۸۷۳۳۳۳۷

فکس: ۸۸۷۳۹۰۵۶

مؤسسه حسابرسي دش و همکاران

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

بهرروز دارش
سیدحسین عرب زاده
میلتن ایوان کریمیان

نشانی: تهران - جمالزاده شمالی - بالاتر
از بلوار کشاورز - روبروی بانک ملی ایران
شماره ۲۵۳ - طبقه دوم

تلفن: ۶۶۹۴۵۲۶۵-۷

فکس: ۶۶۹۰۲۳۳۸

راهنمای مؤسسات حسابرسي

مؤسسه حسابرسي و خدمات مدیریت دل آرام

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

محمد دل آرام
قائد ندومی
افشین دروی

نشانی: تهران - میدان جهاد (دکتر قاطمی)
خیابان کامران - پلاک ۱۵ - واحد ۱

تلفن: ۸۸۸۰۸۴۳۹-۸۸۹۰۱۴۹۶

فکس: ۸۸۹۰۱۴۹۶

کدپستی: ۱۴۱۵۸۹۵۳۹۳

صندوق پستی: ۱۴۳۳۵-۵۶۵

مؤسسه حسابرسي ديلمی پور و همکاران

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

نصرت اله تشخیصی
مصطفی ديلمی پور CPA
عباس شجاعی FCCA

نشانی: تهران - بزرگراه آفریقا - پلاک ۲۳
مجمع اداری الهیه - طبقه ۶ - واحد ۶۰۶

تلفن: ۲۲۰۴۹۴۹۷

فکس: ۲۲۰۱۷۵۰۲

صندوق پستی: ۱۹۳۹۵-۱۹۳۹

مؤسسه حسابرسي و خدمات مدیریت راهبر پیام

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

محبوب جلیل پور ثمرین
کیهان مهام
احمد رضا ترابی نژاد

نشانی: تهران - خ شهید سپهبد قرنی
نرسیده به پل کریمخان - کوی خسرو غربی
پلاک ۲۲ - واحد ۱۰

تلفن: ۸۸۹۳۴۳۵۰-۳

فکس: ۸۸۹۱۶۵۲۲

مؤسسه حسابرسي و خدمات مدیریت رهبین

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

نقی مزرعه فراهانی حسین شیخ سفلی
جواد عیش آبادی فرامرز نوروزی
محمد حاجی پور

نشانی: تهران - سهروردی شمالی - انتهای
خیابان خرمشهر - خیابان شهید عربلی -
پلاک ۷ - واحد ۶

تلفن: ۸۸۵۲۳۰۵۹

فکس: ۸۸۷۶۰۹۲۰

مؤسسه حسابرسي رمز پویا

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

حسن حیاط شاهی
مصطفی علوی

نشانی: تهران - بلوار میرداماد - میدان مادر
خ محسنی - کوچه یکم - پلاک ۲۳ - طبقه ۱

تلفن: ۲۲۹۰۳۰۱۸-۲۲۲۷۵۱۳۱

فکس: ۲۲۲۷۸۷۶۴

صندوق پستی: ۱۹۳۹۵-۴۹۷۳

مؤسسه حسابرسي و خدمات مدیریت رهیافت آندیشان و همکاران

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

علی رمضان پور آرش قربانی
محمد رحمانی حسن رمضان پور
محمد رضا حسینی معصوم رجبعلی رمضان پور
صادق فیاضی چیلان یوسفی
جلیل فورچی

نشانی: بجنورد - خ طالقانی شرقی - نبش
کوچه مرتضوی - طبقه دوم

تلفن: ۰۵۸۴-۲۲۴۵۴۹۱

فکس: ۰۵۸۴-۲۲۴۱۲۵۲

صندوق پستی: ۱۴۶۶

کدپستی: ۹۴۱۵۵

مؤسسه حسابرسي رهیافت حساب تهران

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

عبداله تمدنی جهرمی
بهمن طهمورث زاده
هوشنگ غیبی

نشانی: تهران - خ یوسف آباد - خ چهارم
پلاک ۵ - واحد ۶

تلفن: ۸۸۹۸۵۷۵۱-۵

فکس: ۸۸۹۷۵۷۲۱

صندوق پستی: ۱۴۳۳۵۱۲۵۸

مؤسسه حسابرسي رهیافت و همکاران

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

مرتضی عسگری
مجید صفائی
مصطفی جهانبانی

نشانی تهران: خیابان سهروردی شمالی - نرسیده
به میدان شهید فتدی - شماره ۱۵۹ - طبقه ۳

نشانی مشهد: بلوار فردوس - خیابان ابن سینا
عربی - پلاک ۲۲۲ - ساختمان رهیافت

تلفن تهران: ۸۸۵۰۳۹۱۷-۱۸

تلفن: ۰۵۱۱-۶۰۲۴۸۵۱

فکس: ۰۵۱۱-۶۰۳۴۳۲۱

مؤسسه حسابرسي و خدمات مدیریت زانیاران نیگو اندیش

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابدار رسمی):

نظام الدین رحیمیان
فایق احمدی
سید حسین خاتمی

نشانی: تهران - خیابان سهروردی شمالی
خیابان سزاب - پلاک ۱۸ - واحد ۱۱

تلفن: ۸۸۵۲۲۸۱۱-۱۲

فکس: ۸۸۵۲۲۸۱۳

کدپستی: ۱۵۵۷۷۵۴۱۱۳

راهنمای مؤسسات حسابرسي

مؤسسه حسابرسي سپاهان تراز

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران
شرکا (حسابداران رسمی):
سیدامیر حسین ابطیحی نائینی
مهران پوریان
علیرضا جعفری نسب
عباس حیدری کبریئی
سیدشهریار نوربان
نشانی تهران: بلوار میرداماد - خ شهیدحصاری
(رازان جنوبی) - بن بست بیست و یکم - پلاک ۴
طبقه دوم
تلفن: ۲۲۹۰۳۷۵۹ - ۲۲۹۰۳۷۵۸
فکس: ۲۲۲۷۶۲۳۸
تلفن دفتر اسفهان: ۶۶۹۹۵۹۵ - ۶۶۹۹۴۹۴ (۰۳۱۱)
فاکس دفتر اسفهان: ۶۶۸۷۶۰۰ (۰۳۱۱)
تلفا فکس دفتر یزد: ۸۲۵۲۹۶۱ (۰۳۵۱)

مؤسسه حسابرسي شاخص آهپشان

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران
شرکا (حسابداران رسمی):
احد شله چی
جهانگیر رضایی
مجتبی الهامی
کوروش شایان
علیرضا شایان
حمیدرضا شایان
نشانی: تهران - خیابان ظفر - خ نفت شمالی
نیش خیابان نهم - پلاک ۳۱/۱۱۴ - طبقه ۶
واحد ۲۲ و ۲۳
تلفن: ۲۲۲۶۵۰۲۶ - ۲۲۹۰۴۱۹۹ - ۲۲۲۷۲۱۹۰
فکس: ۲۲۹۰۴۲۰۰

مؤسسه حسابرسي و خدمات مدیریت همدان

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران
شرکا (حسابداران رسمی):
علی امیر نظری
هادی باباپور
محمود صدر
نشانی: تهران - میدان هفت تیر - روبروی بانک
ملت - کوچه شبلی - پلاک ۶۲ - واحد ۲
تلفن: ۸۸۸۳۳۰۱۴ - ۱۵
فکس: ۸۸۳۴۵۷۲۴
سندوق پستی: ۱۵۸۵۵ - ۳۵۷

مؤسسه حسابرسي و خدمات مدیریت سکن هنر

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران
شرکا (حسابداران رسمی):
شهره شهلائی
هوشنگ خستویی
اسداله نیلی
نشانی: تهران - میدان آرژانتین - به طرف
شمال میدان - مقابل پارکینگ بیهقی - جنب
بانک سپه - پلاک ۹ - واحد ۳
تلفن: ۸۸۷۹۴۶۴۶
فکس: ۸۸۷۹۴۹۲۸

مؤسسه حسابرسي شراکت

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران
شرکا (حسابداران رسمی):
سیروس گوهری
مجید کشور پژوه لنگرودی
حسن فرنی
نشانی: تهران - محله ککتر بهشتی - خیابان
قائم مقام فراهانی - ساختمان ۲۱۶
پلاک ۴۰۸ - طبقه ۴
تلفن: ۸۸۷۱۷۶۵۱ - ۸۸۷۱۷۶۵۰
فکس: ۸۸۷۲۰۱۸۸
سندوق پستی: ۱۵۸۷۵ - ۶۶۶۶

مؤسسه حسابرسي مامر مشاور تهران

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران
شرکا (حسابداران رسمی):
معصومه شعبان
اکرم علیاری
محبوب مهدی پور بهمیری
حمیدرضا خواجوی
نشانی: تهران - فلسطین شمالی - مابین بلوار
کشاورز و زرتشت - پلاک ۳۹ - ساختمان ۵۵
طبقه ۴ - واحد ۱۸
تلفن: ۸۸۹۰۵۶۴۷ - ۸۸۹۰۲۳۸۹ - ۸۸۸۹۰۶۱۹
کد پستی: ۱۴۱۵۸ - ۴۳۳۳۸

مؤسسه حسابرسي و خدمات مدیریت سنجه حساب

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران
شرکا (حسابداران رسمی):
مهران شاکری
محمد سرافراز
پرویز نوبهارى شبستری
نشانی: تهران - انتهای خ هفتم کارگرمالی
خ اشکان - پلاک ۳ - طبقه دوم
تلفن: ۸۸۶۳۰۲۰۰ - ۸۸۰۰۷۴۹۶
فکس: ۸۸۶۳۲۸۷۱
سندوق پستی: ۱۴۳۹۵/۱۱۷۶

مؤسسه حسابرسي و خدمات مدیریت شهوه آهین

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران
شرکا (حسابداران رسمی):
حسن حاجیان
محمدصفا دهقان
افسر عابدین
نشانی: فلکه دوم صادقیه - بلوار کاشانی
نرسیده به مهران - پلاک ۸۷ - مجتمع آرمیتا
طبقه ۳ - واحد ۱۲
تلفن: ۴۴۰۰۸۱۷۷ - ۸
فکس: ۴۴۰۴۹۰۶۳
سندوق پستی: ۱۴۵۱۵ - ۱۳۵۹

مؤسسه حسابرسي فراگیر اصول

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران
شرکا (حسابداران رسمی):
مراد جعفر زاده اسلامی
مسعود جعفر زاده اسلامی
علی صدر پناه
نشانی: تهران - خیابان ۲۳ گاندی
پلاک ۲۱ - واحد ۲
تلفن: ۸۸۶۶۱۲۶۹
فکس: ۸۸۶۶۱۲۶۹

راهنمای مؤسسات حسابرسي

مؤسسه حسابرسي مهتابين آگاه نگر

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران
شرکا (حسابداران رسمی):
محمد افسری
امیرمحمد سلامتی
محمد رضا تقوایی

نشانی: خ شهید بهشتی - خ کاوسی فر
(میترا سابق) - پلاک ۳۹ - واحد ۳ - طبقه سوم
تلفن: ۸۸۵۲۳۸۱۶
فکس: ۸۸۵۰۵۱۱۱
کد پستی: ۱۵۷۷۸۱۶۳۳۱

مؤسسه حسابرسي فرزوران

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران
شرکا (حسابداران رسمی):
جواد بستانیان
محمد سعید اصغریان
محمد باقر ملکی

نشانی: شهرک قدس - خیابان خور دین
خیابان توحید یکم - پلاک ۲ - طبقه ۵
تلفن: ۸۸۰۸۷۷۹۶-۹
فکس: ۸۸۳۶۱۵۱۲
کد پستی: ۱۴۶۶۹۹۴۵۸۶
صندوق پستی: ۱۴۶۵۵-۳۹۳

مؤسسه حسابرسي فردا پدید و همکاران

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران
شرکا (حسابداران رسمی):
حسن تنگ عیش
فرانک زنده نوش

نشانی: تهران - خیابان کارگر شمالی - جنب
پمپ بنزین - خیابان شهید فکوری - پلاک ۱۸
طبقه ۲ - واحد ۳
تلفن: ۸۸۳۳۵۷۶۸
فکس: ۸۸۳۳۵۷۶۶
کد پستی: ۱۴۱۴۶۱۴۷۱۱

مؤسسه حسابرسي شهباز بهمند

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران
شرکا (حسابداران رسمی):
عباس هشی
حمید یزدان پرستی
علی اکبر اربابیان
محمد سخایی فر
رویا مهدیزاده

نشانی: تهران - خ قائم مقام - بالاتر از میدان
شعاع - ساختمان ۱۳۰ - طبقه ۴ - واحد ۲۰
تلفن: ۸۸۳۳۴۹۲۴-۶
فکس: ۸۸۸۴۳۷۰۴
صندوق پستی: ۱۵۸۱۵-۱۶۱۹

مؤسسه حسابرسي نیکو روشن

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران
شرکا (حسابداران رسمی):
سردار بارگاهی
غلامرضا زویایی
لقمان سینکا کریمی

نشانی: تهران - بلوار آفریقا - بالاتر از جهان کودک
نیش سپیدار - پلاک ۲۰۲ - واحد ۷
تلفن: ۸۸۷۷۹۸۷۸
فکس: ۸۸۶۶۲۸۹۴

مؤسسه حسابرسي و خدمات مالی نمودگر روش

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران
شرکا (حسابداران رسمی):
داوود بحری
موسی محسنی
عبدالوهاب بریمانی

نشانی: ساری - خیابان قارن - ساختمان
سینا - طبقه ۲
تلفن: ۰۱۵۱-۲۲۲۳۸۹۲
فکس: ۰۱۵۱-۲۲۲۴۱۸۳
نشانی تهران: خیابان فاطمی غربی - روبروی
شیلات - پلاک ۲۸۹ - طبقه ۲
تلفن: ۶۶۹۱۴۵۴۷-۸
فکس: ۶۶۹۱۴۵۴۹
صندوق پستی: ۴۸۱۷۵/۱۱۹

شرکت صلح سازان آینده

عضو انجمن حسابداری ایران
شرکا:
محمود سمندری
لیان سمندری
سلمان سمندری

نشانی: تهران - میدان فاطمی - ابتدای
خیابان شهید گمنام - پلاک ۲۴
طبقه سوم - واحد ۵
تلفن: ۸۸۹۶۳۹۷۳
فکس: ۸۸۹۶۷۸۷۳
تلفن های همراه: ۰۹۱۳۱۹۹۹۳۳۹
۰۹۱۳۳۱۷۸۱۱۱

مؤسسه حسابرسي و حسابداری نوبین

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران
شرکا:
یداله فلاحتی
روح اله خانی اوشانی

نشانی تهران: کوی نصرخ - ۱۴ - پلاک ۲۲
نشانی کرمان: خیابان ۲۴ آذر - کوچه ۵
پلاک ۵۰
تلفن تهران: ۸۸۲۸۸۸۲۶
۰۹۱۴۱۴۳۳۸۹۹
فکس کرمان: ۰۳۴۱-۲۴۶۴۰۷۲

مؤسسه حسابرسي و خدمات مالی یکتا تدبیر

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران
شرکا (حسابداران رسمی):
محمود رحیمی
کاظم وادی زاده
شهریار سیمی

نشانی: تهران - خیابان میرداماد - میدان
محسنی - خیابان شاه نظری - خیابان دوم
پلاک ۱۶ - طبقه ۵
تلفن: ۲۲۲۶۷۷۶۵
۲۲۲۶۳۷۶۷
فکس: ۲۲۲۵۶۹۴۰
صندوق پستی: ۱۵۸۷۵۳۳۹۱

خود را بر اساس مباحث مطروحه و رهنمودهای اعضاء بازنگری و در نشست های بعدی ارائه نماید.

مرحله سوم: اندازه گیری

در نشست مشترک IASB و FASB در آوریل ۲۰۰۶، برنامه پیشنهادی کمیته مشورتی برای پیشبرد مرحله اندازه گیری از پروژه چارچوب مفهومی مشترک مورد بررسی قرار گرفت. در این نشست کمیته مشورتی برای بررسی مسائل مشکل و اساسی مرحله برنامه ریزی، سه نقطه عطف را در برنامه پیشنهادی خود ارائه نمود:

الف) نقطه عطف I (milestone I): تعریف و تشریح

ویژگی های مبانی اندازه گیری

ب) نقطه عطف II (milestone II): ارزیابی مبانی

اندازه گیری با استفاده از ویژگی های کیفی

ج) نقطه عطف III (milestone III): نتیجه گیری

مفهومی و کاربردهای عملی

برخی از اعضای هیئت تأکید می کردند که ویژگی های مبانی اندازه گیری نباید به عنوان بخشی از نقطه عطف I قرار گیرد، در حالی که سایر اعضای هیئت معتقد بودند که قرار گرفتن آن در مرحله اول ضروری نیست. اعضای هیئت با پیشنهاد کمیته مشورتی برای وجود یک مرحله اندازه گیری مجزا موافقت کردند و مقرر شد که نقاط عطف و مسائل مرحله اندازه گیری مورد بازنگری قرار گیرد.

کمیته مشورتی از اعضای هیئت ها سؤال نمود که آیا با نظر خواهی عمومی در پایان هر یک از نقاط عطف و مسائل مرحله اندازه گیری موافق هستند؟ بسیاری از اعضا با این پیشنهاد موافق بودند و اظهار داشتند که این رویه، فرصتی را فراهم می آورد تا از دو راه با صاحب نظران ارتباط داشته باشیم. به علاوه این امر باعث مشارکت بیشتر آنها، در مقایسه با نظر خواهی از طریق مکاتبه می شود. اعضای هیئت ها از پیشنهاد فوق حمایت کردند و کمیته مشورتی نیز افزود که در پی برگزاری برخی جلسات مشاوره قبل از پایان سال می باشد. بر این اساس تصمیم گرفته شد که هیئت ها در پایان نقطه عطف I، مدرکی در سطح کمیته مشورتی، پس از

تصمیم گیری در نقطه عطف II، مدرکی شامل دیدگاه های اولیه و پس از تصمیم گیری در نقطه عطف III، یک متن نظر خواهی منتشر نمایند.

مرحله چهارم: واحد گزارشگر

مرحله چهارم از پروژه چارچوب مفهومی، راجع به «واحد گزارشگر» است که اولین مباحث آن در نشست دسامبر ۲۰۰۵، آغاز گردید. در این نشست عنوان شد که در چارچوب فعلی IASB، واحد گزارشگر در حد یک جمله و بدون هرگونه توضیح اضافی تعریف شده است. چارچوب مفهومی FASB نیز فاقد تعریف واحد گزارشگر می باشد. بنابراین علیرغم وجود مفهوم مزبور، شکافی بین دو چارچوب مشاهده می شود. به همین دلیل تعریف واحد گزارشگر در پروژه چارچوب مفهومی مشترک از اهمیت زیادی برخوردار است. کمیته مشورتی در این نشست گزارشی را به اعضای هیئت ارائه کرد که هدف آن ارائه پاسخ به سؤالات و موضوعات زیر بود:

واحد گزارشگر چیست؟

چه موقع، یک شخصیت قانونی یا یک واحد اقتصادی،

واحد گزارشگر محسوب می گردد؟

تجمیع در مقابل تفکیک؟

هدف صورت های مالی تلفیقی چیست؟

آیا کنترل مبنای درستی برای این قبیل ملاحظات است؟

اعضای هیئت از کمیته مشورتی پرسیدند که آیا مفاهیمی از قبیل کنترل مشترک^{۲۶} یا نفوذ مؤثر^{۲۷} با موارد فوق تطبیق می کند؟ کمیته مشورتی در پاسخ اعلام کرد که این موارد در مراحل بعد مورد توجه قرار خواهد گرفت و هدف این نشست، دستیابی به نکات کلیدی مورد توجه اعضاء و قرار گرفتن در مسیر صحیح اجرای پروژه می باشد.

در این نشست، نوشتار پیشنهادی کمیته مشورتی در مورد واحد گزارشگر، مباحث زیادی را برانگیخت. برخی از اعضای هیئت معتقد بودند که تعریف واحد گزارشگر، نباید بستگی به تهیه یا عدم تهیه صورت های مالی توسط آن واحد داشته باشد. برخی دیگر از اعضا هم اعتقاد داشتند که بخش هایی از این نوشتار، از جمله تمایز بین کنترل مستقیم و غیرمستقیم، مفید است. به هر حال، مقرر شد این مباحث

دارایی ها و بدهی های شرکت های فرعی زیر مجموعه تحت کنترل خود را به طور واقعی نشان نمی دهد، اطلاعات مفیدی را به نحو منصفانه ای برای تصمیم گیری استفاده کنندگان ارائه می کند (بلکه به جای آن، صرفاً سرمایه گذاری در شرکت های فرعی را به بهای تمام شده در تطابق با IAS 39 نشان می دهد). از این دیدگاه، صورت های مالی شرکت اصلی به تنهایی نمی تواند صورت های مالی با مقاصد عمومی تلقی شود زیرا اطلاعات مندرج در آن فاقد ویژگی کامل بودن می باشد.

برخی دیگر از اعضای هیئت نیز معتقد بودند که صورت های مالی مجزای شرکت اصلی، حاوی اطلاعاتی است که برای سهامداران مفید است. برای مثال، صورت های مالی مزبور، حاوی اطلاعاتی در مورد جریان سود تقسیمی و پرداختی توسط شرکت اصلی است (که لزوماً با پرداخت سود تقسیمی توسط گروه یکسان نیست) و این اطلاعات می تواند برای سهامداران مفید واقع گردد.

در نشست آوریل ۲۰۰۶ نیز این موارد با بحث راجع به مفهوم کنترل بر یک واحد تجاری دیگر ادامه یافت.

مفهوم کنترل بر یک واحد تجاری دیگر

مباحث این بخش بر مفهوم کنترل بر یک واحد تجاری دیگر متمرکز بود و این بحث مطرح شد که آیا این مفهوم باید در سطح یک استاندارد تعریف شود یا باید آن را در سطح مفاهیم تعریف نمود. کمیته مشورتی پیشنهاد کرد که مفهوم کنترل به شرح زیر تعریف گردد:

«کنترل یک واحد تجاری، عبارت از توانایی هدایت استراتژی های تأمین مالی و سیاست های عملیاتی یک واحد تجاری به گونه ای است که منجر به دسترسی به منافع ناشی از آن واحد و افزایش، نگهداری یا حفاظت از آن منافع گردد.»

اعضای هیئت با پیشنهاد های کمیته مشورتی به شرح زیر موافقت کرد:

- کنترل بر واحد تجاری دیگر، باید در سطح مفاهیم تعریف گردد.
- در راستای طرح کلی کمیته، تعریف کنترل باید شامل

در نشست های بعدی مورد بررسی بیشتری قرار گیرد. نشست ماه مارس ۲۰۰۶ هیئت IASB، نیز بر تعریف واحد گزارشگر متمرکز داشت. در این نشست کمیته مشورتی اظهار کرد که واحد تجاری برای اهداف گزارشگری مالی، نباید محدود به شخصیت های قانونی باشد و تعریف زیر را برای واحد تجاری پیشنهاد نمود:

«هر واحد تجاری، یک واحد اقتصادی است که ظرفیت پرداختن (پذیرش و دادن تعهد) به معاملات با سایر واحدهای تجاری را دارد.»

آنها اظهار داشتند که بیان فوق برای تعریف واحد گزارشگر، تعریف اولیه ای است که طی پیشرفت پروژه تغییر یافته و اصلاح خواهد شد. آنچه تعریف فوق می خواهد بیان کند آنست که یک واحد تجاری برای اهداف گزارشگری مالی: الف) گسترده تر از شخصیت های قانونی است و بنابراین از واژه «اقتصادی»، استفاده کرده است.

ب) از یک ساختار منطقی و یکپارچه برخوردار است به گونه ای که مرزهای آن کاملاً مشخص می باشد و به همین دلیل می تواند از سایر طرف های ذی نفع در آن، از قبیل سرمایه گذاران و اعتبار دهندگان متمایز گردد.

اعضای هیئت ضمن موافقت با موارد پیشنهادی کمیته مشورتی، معتقد بودند که یک واحد تجاری برای اهداف گزارشگری مالی، شامل یک شخص حقیقی، شرکت های انفرادی (تک مالکی) و شعبه یا بخش یک شخصیت قانونی نیز می باشد. به هر حال، تجمیع صرف دارایی ها و بدهی ها، منجر به ایجاد یک واحد تجاری نمی گردد. در این ارتباط، از کمیته مشورتی خواسته شد تا تعریف دقیق تری در IFR ۳ ارائه نماید.

واحد تجاری اصلی به تنهایی^{۲۸}

برخی اوقات، شرکت اصلی باید علاوه بر صورت های مالی تلفیقی، صورت های مالی مجزای خود (واحد تجاری اصلی به تنهایی) را نیز تهیه نماید. اعضای هیئت معتقد بودند که با توجه به تعریف پیشنهادی، شرکت اصلی باید به عنوان یک واحد تجاری در نظر گرفته شود. این موضوع نیز مطرح شد که آیا صورت های مالی مجزای شرکت اصلی، علیرغم این که

هر دو عنصر قدرت و منافع با هم و ارتباط بین آن دو باشد.

● چارچوب مفهومی باید توضیح دهد که تعیین وجود کنترل یک واحد تجاری بر واحد تجاری دیگر، مستلزم انجام یک ارزیابی از تمام واقعیت ها و شرایط می باشد.

در این نشست، بحثی کلی راجع به معاملات کنترلی عمومی و واحد تجاری صورت پذیرفت. کمیته مشورتی اظهار کرد که این موضوع باید در مراحل بعد مورد بررسی قرار گیرد. هدف از طرح این مباحث توجه به این سؤال آسان بود که

واحد تجاری (الف) چگونه بر واحد تجاری (ب) کنترل دارد.

در ارتباط با عنصر «قدرت» از کنترل، کمیته مشورتی از هیئت سؤال نمود که آیا:

● قدرت، به سیاست های تأمین مالی و عملیاتی واحد تجاری مربوط است.

● قدرت انحصاری است.

● توانایی هدایت سیاست های تأمین مالی و عملیاتی واحدهای تجاری دیگر، کافی است، بنابراین، به لحاظ مفهومی، کنترل گسترده تر از کنترل قانونی است، به ویژه این که مفهوم مزبور دربرگیرنده کنترل بالفعل (عملی) یا کنترل مؤثر نیز می باشد.

● کنترل یک واحد تجاری بر واحد تجاری دیگر باید بر مبنای ارزیابی واقعیت ها و شرایط موجود باشد، و بنابراین مفهوم کنترل باید وضعیت های کنترل موقت را مدنظر قرار ندهد.

اعضای هیئت با شرایط مشخص راجع به مسائل فوق توافق داشتند. به طور خاص، هیئت به کمیته مشورتی توجه داد که چگونه کنترل نامحسوس (کنترل پنهان)^{۲۹} با این مدل تطبیق می یابد.

همچنین اعضای هیئت در مورد عنصر «منافع» در تعریف کنترل به شرح زیر توافق داشتند:

● تعریف کنترل به جای توجه به انواع خاصی از منافع، باید منافع یا منافع اقتصادی را به طور گسترده ای مورد اشاره قرار

دهد.

● بر خلاف SPEs^{۳۰}، تعریف کنترل نباید یک سطح حداقلی را برای منافع تعیین نماید.

مباحث مربوط به واحد گزارشگر در نشست سپتامبر ۲۰۰۶ با تعیین ۸ مسئله توسط اعضای هیئت در مورد واحد گزارشگر پیگیری شد. اعضای هیئت در این نشست راجع به مقاله مکتوبی بحث کردند که مباحث و تصمیمات قبلی را پیرامون این موضوع تلخیص و مباحث باقیمانده را تعیین نموده بود. این بخش به سه حوزه کلی زیر تقسیم شد:

● واحد گزارشگر انفرادی^{۳۱}

● واحد گزارشگر گروهی^{۳۲}

● موضوع های مربوط به

کنترل

کمیته مشورتی متذکر شد که حسب تصمیم قبلی اعضای هیئت، چارچوب مفهومی باید در ارتباط با

گزارش های مالی بیرونی با مقاصد عمومی (GPEFR)^{۳۳} باشد و تجزیه و تحلیل های ارائه شده توسط کمیته نیز، صرفاً موضوع های مرتبط با این حوزه است. همچنین یادآوری شد که در این تجزیه و تحلیل ها فقط موضوعاتی مد نظر قرار گرفته که در سطح چارچوب مفهومی بوده و بدیهی است که از مسائل لازم برای توجه در سطح استانداردگذاری متفاوت می باشند.

واحد گزارشگر انفرادی

اعضای هیئت مسائلی زیر را در مورد واحد گزارشگر انفرادی مطرح نمودند:

● آیا تعیین و تعریف واحد گزارشگر انفرادی برای اهداف گزارشگری مالی نیاز به انجام تحقیقات بیشتری دارد؟ اعضای هیئت به این نتیجه رسیدند که انجام تحقیقات بیشتر ضرورتی ندارد.

● آیا چارچوب مفهومی باید تشریح کند که چه چیزی واحد گزارشگر انفرادی را تشکیل می دهد ولی آن را تعریف

● **یک واحد تجاری، دو نحوه ارائه^{۲۴}:** بر اساس این رویکرد، صورت های مالی تلفیقی، به عنوان شیوه ای متفاوت برای ارائه اطلاعات مجموعه دارایی ها، بدهی ها و فعالیت های مشابهی تلقی می شود که در صورت های مالی شرکت اصلی به تنهایی نمایش می یابد. واحد تجاری می تواند انتخاب کند که کدام یک را ارائه نماید. صورت های مالی شرکت اصلی به تنهایی، صورت های مالی با مقاصد عمومی تلقی می شود.

● **یک واحد تجاری یک نحوه ارائه^{۲۵}:** صورت های مالی تلفیقی، به عنوان شیوه ای برای ارائه اطلاعات راجع به مجموعه متفاوتی از دارایی ها و بدهی ها نسبت به مجموعه دارایی ها و بدهی هایی است که در صورت های مالی شرکت اصلی به تنهایی نمایش داده می شود. صورت های مالی شرکت اصلی به تنهایی، به عنوان صورت های مالی بیرونی با مقاصد عمومی تلقی نمی شود.

● **واحدهای تجاری چندگانه^{۲۶}:** بر اساس این رویکرد، صورت های مالی شرکت اصلی به تنهایی، در ارتباط با شرکت اصلی است و صورت های مالی تلفیقی، در ارتباط با گروه شرکت ها می باشد. بر این اساس، هر دو مجموعه صورت های مالی به عنوان صورت های مالی با مقاصد عمومی تلقی می شود.

پس از یک مباحثه طولانی برای درک چگونگی تمایز سه رویکرد فوق، اعضا برای انتخاب یکی از رویکردها رأی گیری نمودند. نه تن از اعضای هیئت به رویکرد واحدهای تجاری چند گانه رأی دادند که براساس آن، گروه شرکت ها و شرکت اصلی به تنهایی، هر دو واحد گزارشگر محسوب می شوند.

واحد گزارشگر گروهی - رویکردها

در این بخش، هیئت وضعیتی را مورد بحث قرار داد که دو یا تعداد بیشتری واحد تجاری با هدف ارائه اطلاعات مالی مفید برای هر دو گروه سرمایه گذاران موجود و بالقوه، باید ترکیب شده تا یک واحد تجاری تلقی شوند. کمیته مشورتی سه رویکرد را برای این موضوع مطرح کرد:

نکند؟ اعضای هیئت تصمیم گرفتند که به همین نحو عمل گردد.

واحد گزارشگر گروهی

اغلب مباحث مطروحه در این بخش به مسائل مختلف مرتبط با واحد گزارشگر گروهی اختصاص داشت. در این مباحث، اعضای هیئت تلاش کردند تا دلایل تمایز مدل های ارائه اطلاعات را دریابند. بدین منظور مسائل زیر مورد بحث و بررسی قرار گرفت:

● هدف صورت های مالی تلفیقی چیست؟ چرا بعضی از مراجع، صرفاً تهیه صورت های مالی شرکت اصلی به تنهایی، برخی دیگر، صورت های مالی تلفیقی و برخی نیز صورت های مالی ترکیبی را الزامی می کنند؟

● آیا «کنترل»، مبنای درستی برای تلفیق است؟

● کنترل بر یک واحد تجاری دیگر به چه معنی است؟ آیا این موضوع باید در سطح مفاهیم تعریف شود یا جایگاه آن در سطح استانداردها است؟

شرکت اصلی در مقابل گروه

هیئت متذکر شد که دیدگاه های مختلفی راجع به مفهوم واحد گزارشگر وجود دارد. از جمله در مورد این مسئله که آیا شرکت اصلی به تنهایی می تواند صورت های مالی با مقاصد عمومی تهیه کند؟ اگر چنین است آیا الزامات روش های مختلف حسابداری، مناسب است؟ هیئت قبلاً از کمیته مشورتی خواسته بود که تحقیقی در این مورد انجام دهد که آیا شرکت اصلی به تنهایی می تواند یک واحد گزارشگر برای اهداف صورت های مالی با مقاصد عمومی محسوب گردد (به جای تهیه صورت های مالی تلفیقی گروه یا به همراه آن).

در نشست های قبلی، اعضای هیئت توافق کرده بودند که شرکت اصلی به تنهایی می تواند یک واحد گزارشگر باشد ولی هر یک از اعضا، با استفاده از رویکردهای متفاوتی به این نتیجه دست یافته بودند. برای دستیابی به نتیجه نهایی، کمیته مشورتی، سه رویکرد را برای ملاحظه اعضای هیئت برشمرد:

• مدل واحد تجاری کنترل کننده^{۲۷}:

یک واحد تجاری گروهی، واحد تجاری کنترل کننده (شرکت اصلی) را تشکیل می دهد و سایر واحدهای تجاری تحت کنترل آن هستند (شرکت های فرعی آن). بر این اساس، گروه به دلیل کنترل شرکت اصلی بر سایر واحدهای تجاری با هم یکپارچه می شوند. این رویکرد مستلزم وجود یک شرکت اصلی است.

• مدل کنترل عمومی^{۲۸}:

در دسامبر ۲۰۰۵، هیئت توافق کرده بود که کمیته مشورتی باید در مورد این که آیا حد و مرزهای واحد گزارشگر گروهی باید بر مبنای مفهومی گسترده تر از کنترل باشد (برای مثال مفهومی که بر اساس آن واحدهای تجاری تحت کنترل عمومی قرار می گیرند) تحقیقات بیشتری انجام دهد.

• مدل ریسک ها و / یا پاداش ها^{۲۹}:

وقتی، فعالیت های واحد تجاری دوم، بر ثروت سهامداران باقیمانده (یا دارندگان ادعا) واحد تجاری اول تأثیر می گذارد، واحدهای تجاری باید در یک واحد تجاری گروه ترکیب شوند.

مباحث مربوط به انتخاب یکی از رویکردهای فوق، همزمان با مباحث مربوط به شرکت اصلی در مقابل واحد تجاری گروه صورت پذیرفت. تلخیص مباحث و مناظرات اعضای هیئت در این

موارد بسیار مشکل است زیرا اغلب در پی آن بودند که دریابند هر یک از مدل های ارائه شده بیانگر چه چیزی است. به نظر می رسد که اعضای هیئت موافقت که واحد تجاری گروه باید بر مبنای مدل «واحد تجاری کنترل کننده تعدیل شده»^{۳۰} باشد. این مدل، علاوه بر شرکت های فرعی^{۳۱}، دربرگیرنده واحدهای تجاری وابسته^{۳۲} نیز به عنوان بخشی از گروه می باشد. ۱۲ تن از اعضای هیئت در مقابل یک عضو به این مدل رأی مثبت دادند.

مسائل مرتبط با کنترل

کمیته مشورتی از اعضای هیئت خواست تا در مورد مسائل زیر به دو سؤال پاسخ دهد:

(۱) آیا این موضوع باید در پروژه چارچوب مفهومی پیگیری شود؟

(۲) آیا اعضای هیئت با نتیجه گیری در مورد آن موافقت؟

• کنترل موقت^{۳۳}: کنترل یک واحد دیگر به ارزیابی از

شرایط و واقعیت های موجود بستگی دارد. بنابراین در مفهوم کنترل، وضعیت هایی که کنترل وجود دارد ولی موقتی به نظر می رسد نیز از نظر دور نمی ماند. اعضای هیئت با این موضوع موافقت کردند.

• کنترل موثر یا کنترل بالفعل (عملی)^{۳۴}: مفهوم کنترل

نباید محدود به شرایطی باشد که در آن واحد تجاری دارای حق رأی کافی یا سایر حقوق قانونی کافی برای هدایت سیاست های تامین مالی و عملیاتی یک واحد تجاری دیگر است، بلکه باید چنان مفهوم گسترده ای باشد که شرایط مشابه اقتصادی را نیز در برگیرد.

اعضای هیئت با این موضوع موافقت کردند.

• قدرت انحصاری^{۳۵}: اگر واحد

تجاری اول، برای هدایت سیاست های تامین مالی و عملیاتی واحد تجاری دوم ملزم به اخذ موافقت دیگران باشد، واحد

تجاری اول فاقد قدرت بر واحد تجاری دیگر است.

اعضای هیئت با این موضوع موافقت کردند.

• رفتار اختیارها^{۳۶}: در مفهوم، وقتی اختیارها در شرایط

ایزولاسیون مدنظر قرار می گیرند، این واقعیت که یک واحد تجاری اختیارهای کافی نگهداری می کند تا در صورت اعمال، در موقعیتی قرار گیرد که بتواند واحد تجاری دیگر را تحت کنترل خود درآورد، برای گفتن این مطلب که واحد تجاری در حال حاضر بر واحد تجاری دیگر کنترل دارد، به

صورت های مالی تلفیقی، به عنوان

شیوه ای متفاوت برای ارائه اطلاعات

مجموعه دارایی ها، بدهی ها و

فعالیت های مشابهی تلقی می شود

که در صورت های مالی شرکت اصلی

به تنهایی نمایش می باید

- 10- privilege
- 11- the ability
- 12- out-of-money options
- 13- capable
- 14- stand-ready assets
- 15- economic burden
- 16- promise
- 17- option
- 18- obligations
- 19- compel
- 20- equitable
- 21- constructive obligations
- 22- moral
- 23- economic obligation
- 24- legal enforceability
- 25- stand ready
- 26- joint control
- 27- significant influence
- 28- parent-only entity
- 29- latent control
- 30- leaving aside the lissue of SPEs
- 31- individual reporting entity
- 32- group reporting entity
- 33- General Purpose External Financial Reports
- 34- one entity-two display
- 35- one entity-one display
- 36- Multiple entities
- 37- control entity model
- 38- common control model
- 39- Risks and / or rewards model
- 40- modified controlling entity model
- 41- subsidiaries
- 42- sister-entity
- 43- Temporary control
- 44- De factor or effective control
- 45- power is non-shared
- 46- treatment of options
- 47- individual venture
- 48- joint venture

منابع

IASB AGENDA PROJECT, "Conceptual Framework",
<http://www.iasplus.com/agenda/framework.htm>,
http://www.fasb.org/project/conceptual_framework.shtml#highlights

خودی خود کافی نیست. به هر حال، واقعیت ها و شرایط دیگری می تواند وجود داشته باشد که در مجموع بیانگر وجود کنترل واحد تجاری بر واحد تجاری دیگر باشد. اعضای هیئت با این موضوع موافقت کردند.

• کنترل، کنترل مشترک و نفوذ موثر: کنترل دربرگیرنده کنترل داشتن یک واحد تجاری (نه واحدهای تجاری چندگانه) بر یک واحد تجاری دیگر است. بر این اساس، رابطه بین یک شریک خاص^{۲۷} با مشارکت مدنی (مخصوصاً)^{۲۸}، نباید به عنوان یک رابطه کنترلی توصیف شود. به همین ترتیب، رابطه ای که به نفوذ موثر اشاره دارد نیز، نباید به عنوان یک رابطه کنترلی توصیف شود.

مقرر شد این موضوع در نشست های بعدی مورد بحث و بررسی قرار گیرد.

خلاصه

همان طور که ملاحظه شد، پروژه چارچوب مفهومی با جدیت از سوی هیئت استانداردهای حسابداری بین المللی و هیئت استانداردهای حسابداری مالی دنبال می شود و نشست های مشترک و جداگانه اعضای هیئت ها بر اساس زمان بندی تعیین شده برقرار می گردد. در این نوشتار مباحث مطروحه در نشست های آوریل تا سپتامبر ۲۰۰۶ راجع به عناصر صورت های مالی و واحد گزارشگر تلخیص و طبقه بندی شده است. مباحث فوق به نتیجه نهائی نرسیده و نظرات تکمیلی در نشست های بعدی مطرح خواهد شد.

پی نوشت

۱- دانشجوی دوره دکتری حسابداری دانشگاه علامه طباطبائی

2- IASB = International Accounting Standard Board

3- FASB = Financial Accounting Standard Board

4- present rights

5- Access

6- economic benefits

7- legal rights

8- individuals

9- entity